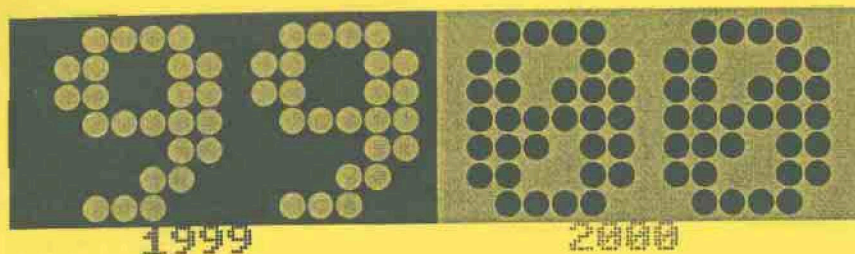

Guia de l'estudiant

Universitat de Vic

Mestre.

Educació Primària

Facultat d'Educació

Índex

Presentació	5
La Facultat d'Educació	7
Estructura	7
Òrgans de Govern	7
Departaments, professors i professionals de serveis	8
Calendari Acadèmic	11
Organització de l'Ensenyament	13
Pla d'Estudis.....	13
Ordenació temporal de l'ensenyament	13
Programes de les assignatures	15
Assignatures obligatòries de 1r curs	15
Didàctica General	15
Introducció a les Ciències Socials	17
Ciències de la Terra i la seva Didàctica	19
Teories de les Institucions Contemporànies d'Educació	21
Fonaments Informàtics i Audiovisuals	23
Psicologia Evolutiva	25
Expressió Musical	27
Expressió Plàstica	29
Comunicació Audiovisual	32
Llengua I	34
Pràctiques I	35
Assignatures obligatòries de 2n curs	31
Llengua II	36
La Matemàtica en l'Educació Primària	38
Ciències Socials i la seva Didàctica	40
Ciències Naturals i la seva Didàctica	42
Psicologia Educativa	44
Pràctiques II	46
Sociologia de l'Educació	48
Aproximació al Fenomen Artístic	50
Assignatures obligatòries de 3r curs	31
Bases Psicopedagògiques de l'Educació Especial	52
Llengua III	54
Educació i Societat en Canvi	57
Materials i Recursos Matemàtics	59
Pràctiques III	61

Educació Física i la seva Didàctica	62
Idioma Estranger i la seva Didàctica	63
Organització del Centre Escolar	64

Presentació

Benvolgut/da estudiant:

Amb aquestes quatre ratlles de presentació s'enceta la «Guia de l'estudiant» per al curs 1999-2000 en la qual trobaràs els aspectes bàsics per orientar-te en la teva activitat a la Facultat d'Educació.

Si ets un nou estudiant del nostre centre, et donem la benvinguda i et recomanem vivament la lectura de la «Guia». Si ja ets estudiant de cursos anteriors també et fem la mateixa recomanació perquè cada curs hi ha novetats i modificacions respecte de la «Guia» anterior.

La part central de la «Guia» són els programes de les assignatures obligatòries, amb el nom dels professors que les imparteixen, les metodologies, bibliografies, sistemes d'avaluació. Val la pena que a l'inici de curs facis una bona lectura dels programes que cursaràs per fer-te una idea de l'enfocament, les temàtiques i les tasques que hauràs de realitzar. Un cop iniciat el curs, la «Guia» et servirà de referència constant: tingues en compte també que al mes de febrer canviaràs d'assignatures i en començaràs de noves. També has de tenir en compte que els nostres estudis són de caràcter presencial. En aquest sentit, l'assistència continuada a classe és un factor que es valora per part dels professors.

Però també és molt important que repassis la informació referent a l'organització de la Facultat d'Educació de la Universitat de Vic, així com tota la informació que et cal saber per entendre el funcionament del Pla d'Estudis perquè d'aquesta manera podràs triar i canalitzar els teus interessos personals amb més coneixement de causa. Aquesta «Guia» es complementa amb el volum que conté la informació de les assignatures optatives i de lliure elecció de les diferents especialitats de Mestre.

Esperem que la «Guia» et sigui d'utilitat i et recomanem que la tinguis sempre a mà per poder-la consultar. Finalment, et desitgem un bon curs acadèmic i que les previsions que professors i personal de serveis hem planificat i que consten en aquesta «Guia de l'Estudiant» es corresponguin amb la pràctica diària amb l'objectiu d'oferir una bona formació universitària.

Antoni Tort i Bardolet
Degà de la Facultat d'Educació

La Facultat d'Educació

Estructura

La Facultat d'Educació de la Universitat de Vic imparteix els següents ensenyaments:

- Mestre. Especialitat Educació Infantil
- Mestre. Especialitat Educació Primària
- Mestre. Especialitat Educació Especial
- Mestre. Especialitat Llengua Estrangera
- Educació Social
- Llicenciatura de Psicopedagogia

Les unitats bàsiques de docència i recerca de la Facultat són els Departaments, que agrupen els professors d'una mateixa àrea disciplinària. Actualment hi ha sis Departaments:

- Departament de Ciències i Ciències Socials
- Departament de Ciències de l'Educació
- Departament d'Educació Especial
- Departament d'Educació Infantil
- Departament d'Expressions
- Departament de Filologia

Al capdavant de cada Departament hi ha un professor/professora que exerceix de coordinador.

Òrgans de govern

El Deganat

La gestió ordinària en el govern i administració de la Facultat correspon al Deganat, constituït pels següents membres:

- Dr. Antoni Tort i Bardolet, degà
- Sr. Sebastià Riera i Cusí, cap d'Estudis
- Dr. Robert Ruiz i Bel, coordinador dels estudis de Psicopedagogia
- Sr. Joan Soler i Mata, coordinador dels estudis de Mestre
- Sr. Jaume Puntí i Busquets, administrador
- Sra. Montserrat Vilalta i Ferrer, secretària

La Junta de Facultat

És l'òrgan col·legiat de govern de la Facultat.

Està constituïda per:

- El degà de la Facultat, que la presideix.
- La resta de membres del deganat de la Facultat.
- Els caps de departament.
- Dos representants dels professors amb docència plena o exclusiva a la Facultat.
- Dos estudiants de la Facultat.
- Un representant del personal no docent destinat a la Facultat.

Departaments, professorat i professionals dels serveis

Departament de Ciències i Ciències Socials

Cap: Jacint Torrents i Buxó
Professors: Josep Ayats i Bancells
Josep Casanovas i Prat
Miquel Caballeria i Suriñach
Pau Casañas i Xuriach
Montserrat Casas i Casacuberta
Marta Marimon i Martí
Jordi Martí i Feixas
Joan Mir i Tubau
Joaquim Pla i Brunet
Santiago Ponce i Vivet
Rosa Presas i Sánchez
Ramon Rial i Carbonell
Sebastià Riera i Cusí
Andreu Roca i Prat
Carme Sanmartí i Roset
Joan Vancells i Florats

Departament de Ciències de l'Educació

Cap: Isabel Carrillo i Flores
Professors: Jaume Carbonell i Sebarroja
Eulàlia Collelldemont i Pujadas
Esther Fatsini Matheu
Josep Gallart i Bau
Rosa Guitart i Aced
Cristina Jurado i Verdaguer
Ramon Plandiura i Vilacís
Anna Pujol i Costa
Xavier Rambla i Marigot
Josep Santacreu i Tañà
Àngel Serra i Jubany
Ramon Sitjà i Domènech
Núria Simó i Gil
Joan Soler i Mata
Montserrat Solerdelcoll i Ralló
Antoni Tort i Bardolet

Departament d'Educació Especial

Cap: Jesús Valero i García
Professors: Montserrat Benlloch i Burrull
Jaume Carbonés i López
Montserrat Castells i Clota
Ramon Coma i Ferrer
Fina Cullerell i Suriñach

Manel Dionís Comas i Mongay
Jordi Escoin i Homs
Josep Font i Roura
José Ramón Lago Martínez
Pere Pujolàs i Maset
Gemma Riera i Romero
M. Rosa Roca i Tañà
Robert Ruiz i Bel
Joan Sala i Baiget
Núria Tarré i Balart

Departament d'Educació Infantil

Cap: M. Carme Bernal i Creus
Professors: Àngel Alsina i Pastells
Irene Balaguer i Felip
M. Teresa Buscart i Corominas
M. Antònia Canals i Tolosa
Miquel Casadevall i Ginestet
Providència Dauí i Moreso
M. Teresa Feu i Vidal
Núria Franc i Batlle
Teresina Maideu i Puig
M. Carme Novellas i Vivet
Maite Pujol i Mongay
Roser Reverter i Oton
Neus Sol i Mauri

Departament d'Expressions

Cap: Josep Vernis i Burés
Professors: Joan Arumí i Prat
Jaume Ayats i Abeyà
Sebastià Bardolet i Mayola
Miquel Pérez i Mas
Dolors Rusiñol i Cirera
Arnau Vernis i Llambias

Departament de Filologia

Cap: Teresa Puntí i Jubany
Professors: Francesc Codina i Valls
Marta Corominas i Salom
Carme Crivillés i Grau
Assumpta Fargas i Riera
Josep Fornols i Puigoriol
Sara Khan
Núria Medina i Casanovas
M. Àngels Piñana i Garriga
Ronald Puppo
Modest Reixach i Pla

Carme Rubio i Larramona
Segimon Serrallonga i Morer
Llorenç Soldevila i Balart
Josep Tió i Casacuberta
Ricard Torrents i Bertrana
Anna Vallbona i González

Coordinació Pràctiques: Providència Daufí i Moreso

Professionals dels Serveis

Cap de Secretaria: Elisabet Vila i Sala
Secretària de Direcció: Dolors Ruiz i Zafra
Secretària de Pràctiques: Dolors Muñoz i Vilaseca
Secretàries auxiliars: Rosa M. Guix i Godayol

Calendari acadèmic

1r curs

Recepció dels estudiants: 27 de setembre a les 10h.

Docència primer quadrimestre: del 27 de setembre al 21 de gener.

Exàmens:

1a convocatòria: del 24 de gener al 4 de febrer

2a convocatòria: del 26 al 30 de juny

Docència segon quadrimestre: del 21 de febrer al 9 de juny.

Exàmens:

1a convocatòria: del 12 al 23 de juny

2a convocatòria: de l'1 al 13 de setembre

Pràctiques: del 7 al 18 de febrer.

2n i 3r cursos

Docència primer quadrimestre: del 27 de setembre al 19 de novembre

Exàmens:

1a convocatòria: del 22 al 26 de novembre i del 7 a l'11 de febrer

2a convocatòria: del 26 al 30 de juny

Docència segon quadrimestre: del 21 de febrer al 9 de juny

Exàmens:

1a convocatòria: del 12 al 23 de juny

2a convocatòria: de l'1 al 13 de setembre

Pràctiques: del 29 de novembre al 4 de febrer

Dies festius:

11 d'octubre de 1999 (pont), dilluns

12 d'octubre de 1999, dimarts

1 de novembre de 1999, dilluns

6 de desembre de 1999, dilluns

7 de desembre de 1999 (pont), dimarts

8 de desembre de 1999, dimecres

1 de maig del 2000, dilluns

12 de juny del 2000, dilluns

24 de juny del 2000, dissabte

5 de juliol del 2000, dimecres

11 de setembre del 2000, dilluns

Vacances:

Nadal: del 23 de desembre de 1999 al 9 de gener del 2000 (ambdós inclosos)

Setmana Santa: del 17 al 24 d'abril del 2000 (ambdós inclosos)

Organització dels Ensenyaments

Pla d'Estudis

El Pla d'Estudis de la carrera de Mestre, especialitat d'Educació Primària, va ser aprovat per Reial Decret 1636/1995 de 6 d'octubre (B.O.E. núm. 267 de 8 de novembre de 1995).

D'acord amb el Pla d'Estudis, els ensenyaments de Mestre, especialitat d'Educació Primària, s'organitzen en tres cursos de dos quadrimestres cadascun amb un total de 207 crèdits, entre els quals n'hi ha de teòrics i de pràctics. Cada quadrimestre té una durada de 15 setmanes lectives i cada crèdit equival a 10 hores de classe. Hi ha assignatures anuals i d'altres de durada quadrimestral.

Els 207 crèdits estan distribuïts de la següent manera:

Matèries Troncals:	129 crèdits
Matèries Obligatòries:	40,5 crèdits
Matèries Optatives:	16,5 crèdits
Matèries de Lliure Elecció:	21 crèdits

Dins la carrera es contemplen uns períodes de pràctiques d'ensenyament en centres escolars que suposen per a l'estudiant un 15% de la càrrega lectiva global dels seus estudis.

Ordenació temporal de l'ensenyament

PRIMER CURS (Grup A)	C.A.	C.A.
Anuals		
Didàctica General		9
Introducció a les Ciències Socials		4
Primer Quadrimestre		Segon Quadrimestre
Ciències de la Terra i la seva Didàctica	4	Expressió Plàstica 4,5
Teories i Instituc. Contempor. d'Educació	4,5	Comunicació Audiovisual 4,5
Fonaments Informàtics i Audiovisuals	4,5	Llengua I 4,5
Psicologia Evolutiva	4,5	Pràctiques I 3,5
Expressió Musical	4,5	

SEGON CURS (Grups A i B)		C.A.	C.A.
Anuals			
Llengua II			9
La Matemàtica en l'Educació Primària			8
Ciències Socials i la seva Didàctica			8
Ciències Naturals i la seva Didàctica			8
Tercer Quadrimestre		Quart Quadrimestre	
Psicologia Educativa	4,5	Sociologia de l'Educació	4,5
Pràctiques II	13,5	Aproximació al Fenomen Artístic	4,5

TERCER CURS (Grups A i B)		C.A.	C.A.
Anuals			
Bases Psicopedagògiques de l'Educació Especial			9
Llengua III			9
Educació i Societat en Canvi			6
Materials i Recursos Matemàtics			4
Cinquè Quadrimestre		Sisè Quadrimestre	
Pràctiques III	16	Organització del Centre Escolar	4,5
Educació Física i la seva Didàctica	4,5	Idioma Estranger i la seva Didàctica	4,5

Assignatures obligatòries de primer curs

Didàctica General

PROFESSOR: Núria SIMÓ i GIL

Anual. 9 crèdits.

OBJECTIUS:

L'assignatura de Didàctica General té com a objectius bàsics: a) identificar i analitzar els aspectes bàsics que configuren la problemàtica global del treball docent; b) aprofundir en els fenòmens que es produeixen a l'aula d'una escola durant el procés d'ensenyament-aprenentatge; i c) conèixer, aplicar i jutjar estratègies, metodologies i recursos que permetin afrontar aquest procés.

Aquests aspectes impliquen posar en contacte els estudiants amb la realitat escolar amb l'ajuda de coneixements científics i culturals, i amb instruments pràctics tot entenent l'escola com un fenomen educatiu complex que es relaciona amb l'entorn social i amb les diverses expressions de la vida quotidiana.

CONTINGUTS:

Els continguts que es detallen a continuació articulen el programa de l'assignatura a l'entorn de nuclis temàtics que permeten relacionar els diferents elements implicats en la pràctica docent.

1. Introducció.

1.1. Què és la Didàctica?

1.2. L'acció educativa: educand, educador, procés educatiu.

2. Les finalitats educatives.

2.1. Necessitats educatives de la societat actual.

2.2. Finalitats de l'educació avui.

3. L'escola.

3.1. Característiques de l'escola.

3.2. Models d'escola. L'escola rural. L'escola democràtica.

4. Fer de mestre.

4.1. L'actuació del mestre: coneixements previs, pràctica, teoria i experiència docent.

4.2. La presa de decisions davant el coneixement escolar.

5. L'infant i el grup-classe.

5.1. Atenció a la diversitat.

5.2. Agrupament d'alumnes.

5.3. L'ambient de classe.

6. Currículum i avaluació.

6.1. Models d'ensenyament i de currículum.

6.2. El currículum com a procés de presa de decisions.

6.3. Anàlisi dels components del currículum.

6.4. Paper de l'avaluació en el procés d'ensenyament-aprenentatge.

6.5. Funcions i temporalització de l'avaluació.

7. Tema transversal: Estratègies per ensenyar i aprendre.

Aquest tema es treballarà al llarg del curs a través del projecte de recursos didàctics per treballar a l'aula.

7.1. Recursos educatius.

7.2. Metodologies de treball a l'aula.

7.3. Planificació didàctica.

METODOLOGIA:

En l'assignatura es faran servir diferents estratègies didàctiques d'entre les quals podríem assenyalar les visites a centres escolars, conferències, visionat de films, exposició de materials, treball en grup, estades, ús de tècniques de recollida d'informació, etc. Cal destacar, a més, que des de l'assignatura de Didàctica General es supervisaran les Pràctiques I, que consisteixen en dues setmanes de pràctiques en una escola, utilitzant tècniques d'observació que ajudin a descriure aspectes relatius a la vida d'un centre.

En el moment oportú es facilitarà bibliografia específica per a cada tema i, si s'escau, es distribuïran materials fotocopiats.

AVALUACIÓ:

Per a l'avaluació caldrà realitzar les següents activitats:

- Dues proves escrites.
- Treball i activitats individuals sobre els continguts del curs.
- Treball en grup sobre una temàtica relacionada amb el programa de l'assignatura que permeti relacionar teoria i pràctica.
- Es valorarà també la participació activa en el desenvolupament de les sessions de treball i en les diverses activitats.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

- Antúñez, S. et al. *Del projecte educatiu a la programació d'aula*. Barcelona: Graó, 1991.
- Barnes, D. *De la comunicació al currículum*. Madrid: Aprendizaje Visor, 1994.
- Calatayud, E.; Palanca, O. *L'avaluació a l'educació primària*. Valencia: Octaedro, 1994.
- Carlson, J.; Thorpe, C. *Aprender a ser maestro*. Barcelona: Martínez Roca, 1987.
- Casanova, M.A. *Manual de evaluación educativa*. Madrid: La Muralla, 1995.
- Cela, J. *Amb lletra petita*. Barcelona: Ed. 62, 1996.
- Cela, J.; Palou, J. *Amb veu de mestre*. Barcelona: Eds. 62/Rosa Sensat, 1993.
- Coll, C. et al. *Los contenidos en la reforma. Enseñanza y aprendizaje de conceptos, procedimientos y actitudes*. Madrid: Aula XXI, 1992.
- Del Carmen, Ll. et al. *El currículum en el centro educativo*. Barcelona: ICE/Horsori, Barcelona, 1991.
- Elliott, J. *Práctica, ricerca i teoria en educació*. Edició a cura de J. Rué. Vic: Eumo Editorial, 1989.
- Franch, J.; Darder, P.; Coll, C.; Pelach, J. *El grup-classe: un potencial educatiu fonamental*. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- Galton, M.; Moon, G. *Cambiar la escuela, cambiar el currículum*. Barcelona: Martínez Roca, 1988.
- Gimeno, J.; Pérez, A. *Comprender y transformar la enseñanza*. Madrid: Morata, 1992.
- Novak, J.D.; Gowin, D.B. *Aprendiendo a aprender*. Barcelona: Martínez Roca, 1988.
- Parcerisa, A. *Materiales curriculares. Cómo elaborarlos, seleccionarlos y usarlos*. Barcelona: Graó, 1996.
- Rosales, C. *Didáctica. Núcleos fundamentales*. Madrid: Narcea, 1988.
- Rué, J. *El treball cooperatiu, L'organització social de l'ensenyament i l'aprenentatge*. Barcelona: Barcanova, 1991.
- Saenz, O.(dir.). *Didáctica general. Un enfoque curricular*. Alcoi: Marfil, 1994.
- Torres, J. *Globalización e interdisciplinariedad: el currículum integrado*. Madrid: Morata, 1994.
- Torrents, M. *Aprender a enseñar a aprender*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Zabala, A. *La pràctica educativa. Com ensenyar*. Barcelona: Graó, 1995.

A banda de la bibliografia específica per a cada apartat del programa, es consultaran regularment les revistes «Guix», «Cuadernos de Pedagogía», «Aula» i «Perspectiva Escolar».

Introducció a les Ciències Socials

PROFESSOR: Josep CASANOVAS i PRAT

Anual. 4 crèdits

OBJECTIUS:

En el primer bloc aquesta assignatura té com a objectiu introduir els estudiants de Primària en la teoria de les ciències que estudien la realitat social. Es tracta de conèixer les característiques i l'origen de les ciències socials en general i aprofundir en les disciplines de geografia i història, les dues ciències socials que tenen un paper més destacat en el currículum d'Educació Primària.

En el segon bloc l'assignatura estudia la població per tal de conèixer alguns aspectes destacats de la societat en general i els mecanismes utilitzats per algunes de les ciències socials per investigar i interpretar la societat. En aquest bloc es tracta de manera més específica la societat catalana, per aconseguir que el futur mestre conegui elements bàsics del seu entorn més immediat.

CONTINGUTS:

(Primer bloc) Teoria de la ciència.

1. La ciència i les ciències socials.
 - 1.1. Definició i objecte de les ciències socials.
 - 1.2. Característiques de les ciències socials.
 - 1.3. La investigació i el mètode científic.
 - 1.4. Les ciències socials i l'ensenyament.
2. L'origen i l'evolució de les ciències socials.
 - 2.1. La filosofia social.
 - 2.2. La ciència social com a disciplina autònoma.
 - 2.3. La divisió de la ciència social.
3. Les diverses ciències socials.
 - 3.1. Classificacions generals.
 - 3.2. La geografia.
 - 3.3. Història i pràctiques de cartografia.
 - 3.4. La història.

(Segon bloc) El coneixement de la societat a través de la seva població.

4. L'evolució de la població.
 - 4.1. La natalitat.
 - 4.2. La mortalitat.
 - 4.3. El creixement natural.
 - 4.4. Les migracions.
5. L'estructura de la població.
 - 5.1. La composició per sexes.
 - 5.2. La divisió per edats.
 - 5.3. L'activitat de la població.
 - 5.4. El nivell d'instrucció.
6. La societat catalana.
 - 6.1. Població i territori.
 - 6.2. Evolució de la població.
 - 6.3. Els sectors econòmics.

6.4. L'organització política.

6.5. L'activitat cultural.

METODOLOGIA

L'assignatura es basarà en l'explicació del programa per part del professor i la participació dels estudiants a la classe amb el comentari de textos i altres exercicis. Hi haurà lectures obligatòries. Durant el curs es realitzarà un taller de tractament i anàlisi de fonts. Els alumnes hauran de fer un treball pràctic d'interpretació d'algun aspecte social.

AVALUACIÓ

Un examen parcial al mes de gener i un examen final al mes juny (80% de la nota)

El treball de curs (20% de la nota).

Es tindrà en compte la participació a classe.

BIBLIOGRAFIA

- Actes del Primer Simposium sobre l'ensenyament de les Ciències Socials*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Actes del Segon Simposium sobre l'ensenyament de les Ciències Socials*. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- Arqué, M. *Diccionari Barcanova de Geografia de Catalunya*, Barcelona: Barcanova, 1993.
- Artal, F. et al. *Ictineu. Diccionari de les ciències de la societat als Països Catalans*. Barcelona: Edicions 62, 1979.
- Bestard, J.; Contreras, J. *Bárbaros, paganos, salvajes y primitivos*. Barcelona: Barcanova, 1987.
- Calaf i Masachs, R. *L'ensenyament de la geografia a l'escola*. Barcelona: Barcanova, 1991.
- Capel, H. *Filosofia y ciencia en la Geografía contemporánea*. Barcelona: Barcanova, 1983.
- Comes, P. i altres. *Geografia de Catalunya*. Barcelona: Teide, 1990.
- Duverger, M. *Métodos de las ciencias sociales*. Barcelona: Ariel, 1981.
- Ferreres, E.; Llorens, J. *Història de Catalunya*. Barcelona: Grup Promotor, 1989.
- Iturrate, G. i altres. *Les fonts en les ciències socials*. Barcelona: Graó, 1996.
- Pagès, P. *Introducción a la Història*. Barcelona: Barcanova, 1983.
- Pardinas, F. *Metodología y técnicas de investigación en las ciencias sociales*. Mèxic: Siglo XXI, 1986.
- Quivy, R.; Campenhoudt, L.V. *Manual de recerca en Ciències Socials*. Barcelona: Heider, 1997.
- Sòria, R. *Diccionari d'Història de Catalunya*, Barcelona: Barcanova, 1989.
- Terradas, I. *Mal natural, mal social. Introducción a la teoría de las ciencias humanas*. Barcelona: Barcanova, 1988.

Ciències de la Terra i la seva Didàctica

PROFESSOR: Jordi MARTÍ i FEIXAS

Quadrimestral. 4 crèdits.

OBJECTIUS:

La finalitat d'aquesta assignatura és donar al futur mestre els coneixements científics bàsics en l'àmbit de les Ciències de la Terra que li serveixin per poder interpretar amb els alumnes de primària tots aquells fets i fenòmens naturals que s'esdevenen en el seu entorn immediat i, al mateix temps, facilitar-li diferents eines, materials i tècniques de treball útils per a la didàctica d'aquesta àrea de coneixement.

PROGRAMA:

1. La Terra com a cos a l'espai
 - 1.1. Origen i components de l'Univers. El Sistema Solar.
 - 1.2. Els sistemes Terra-Sol i Terra-Lluna.
 - 1.3. Astronomia diürna i nocturna. Contaminació lluminosa.
 - 1.4. La construcció de rellotges de sol.
2. Roques i minerals
 - 2.1. Tipus de roques. Origen, propietats i usos.
 - 2.2. Explotacions mineres i medi ambient
 - 2.3. El cicle geològic.
 - 2.4. El registre fòssil. El col·leccionisme.
 - 2.5. Mapes geològics. Interpretació i utilitat.
 - 2.6. Visió general de la geologia de Catalunya.
3. La tectònica de plaques
 - 3.1. Deriva continental.
 - 3.2. Estructura interna de la terra.
 - 3.3. Principis de la tectònica de plaques.
 - 3.4. Volcans i terratrèmols.
4. Meteorologia i climatologia
 - 4.1. El temps atmosfèric: variables que el defineixen.
 - 4.2. L'estació meteorològica: aparells de mesura i bases del seu funcionament.
 - 4.3. Construcció d'aparells casolans de mesura del temps.
 - 4.4. La contaminació atmosfèrica: efecte hivernacle, destrucció de la capa d'ozó i pluja àcida.

METODOLOGIA:

L'assignatura es desenvoluparà des d'un punt de vista eminentment pràctic, tot incidint en els aspectes didàctics de cada tema.

Es faran diverses sortides de camp de curta durada que es concretaran a l'inici de curs.

Per cadascun dels temes es donaran una sèrie d'articles de lectura obligatòria.

AVALUACIÓ

Per a l'avaluació final de l'assignatura caldrà realitzar les següents activitats:

- Presentació d'un dossier amb els resultats de la discussió dels articles (10%).
- Exàmens: es realitzarà un únic examen final el mes de febrer i la segona convocatòria serà el mes de juny (70%).

- Treballs: es farà un treball en petit grup el contingut del qual s'indicarà a l'inici del curs (20%).
Per aprovar l'assignatura cal superar satisfactòriament cadascun dels apartats. Es valorarà la participació a les activitats de classe i a les altres activitats que s'organitzin al llarg de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Anguita, F. *Origen e historia de la Tierra*. Madrid: Rueda, 1988.
- Broman, L.; Estalella, R.; Ros, R.M. *Experimentos de astronomía*. Madrid: Alhambra, 1988
- Busquets, P.; Reguant, S.; Vilaplana, M. *Geologia de la Plana de Vic*. Vic: Patronat d'Estudis Osonencs, 1986.
- Caron, J.M. et al. *Le planete Terre*. París: Ophrys, 1992.
- Coneixement del medi natural: Actualització científica*. Vic: EUMO, 1994
- Coneixement del medi natural: Propostes didàctiques*. Vic: EUMO, 1994.
- Cuello, J.; Vidal, M.A. *Obrador d'experiments*. Barcelona: Graó, 1990.
- Driver, R et al. *Ideas científicas en la infancia y la adolescencia*. Madrid: Morata, 1989.
- Hardy, R. et al. *El libro del clima*. Barcelona: Hermann Blume, 1983.
- Inglès, M.; Martí, J.; Palau, J. *Les roques: introducció a la petrologia*. Barcelona: Ketres, 1986.
- Oliver, J.M. *Manual práctico del astrónomo aficionado*. Vecchi: Barcelona, 1992.
- Palau, M. *Relotges de sol*. Barcelona: Millà, 1977.
- Riba, O. et al. *Geografia física dels Països Catalans*. Barcelona: Ketres, 1979.
- Ronan, C. *Els amants de l'astronomia*. Barcelona: Blume, 1982.
- Vilaplana, M.; Domínguez, A.; Busquets, P. *Guia pràctica de les roques sedimentàries*. Vic: EUMO, 1985.

Teories i Institucions Contemporànies d'Educació

PROFESSORS: Joan SOLER i MATA

Quadrimestral. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

La finalitat del programa de Teoria i Institucions Contemporànies de l'Educació és formar els estudiants de mestre en el coneixement dels corrents educatius més rellevants que han sorgit al llarg de l'època contemporània, així com en l'aplicació que han tingut fins als nostres dies a través de les institucions i els seus agents.

CONTINGUTS:

1. Introducció.

- 1.1. Aproximació als conceptes d'educació, socialització, educabilitat, ensenyament-aprenentatge.
- 1.2. Els components d'una proposta educativa: finalitats, mode, pràctica, comunitat educativa, límits.

2. L'educació a l'època contemporània.

- 2.1. La invenció moderna del subjecte.
- 2.2. La societat com a referent pedagògic.
- 2.3. La institucionalització de l'educació. Educació formal, educació no formal i educació informal.

3. Els antecedents de la pedagogia contemporània.

- 3.1. El naturalisme.
- 3.2. El positivisme.
- 3.3. L'idealisme.

4. Els corrents pedagògics contemporanis.

- 4.1. L'experimentació i la pedagogia activa.
- 4.2. La pedagogia com a ciència de l'esperit.
- 4.3. La pedagogia marxista.
- 4.4. Les pedagogies antiautoritàries.
- 4.5. El moviment de la desescolarització.

5. La pedagogia en aquest final de segle.

- 5.1. La crisi de la modernitat i l'educació.
- 5.2. Les noves tendències pedagògiques.

METODOLOGIA I PLA DE TREBALL:

a) Sessions de treball:

Les sessions constaran d'explicacions per part del professorat, lectura i comentari d'articles, textos i altres documents, projecció de vídeos i diapositives, treballs en petits grups, debats col·lectius i exposicions de treballs per part dels estudiants. Segons el desenvolupament de l'assignatura i del curs, hi haurà alguna conferència o altres activitats complementàries. És imprescindible l'assistència a classe per a seguir correctament el desenvolupament del programa de l'assignatura.

b) Treball en grup:

Es tracta de fer un treball a partir de la lectura d'una obra pedagògica contemporània, tot seguint les orientacions que es donaran a la classe. El treball consisteix en la redacció d'un informe escrit i en la realització d'una exposició oral a classe, basada en un esquema.

c) Treball individual:

Es tracta de redactar un assaig (6-8 pàgs.) sobre la pregunta: «Què és l'educació?» a partir de les explica-

cions, materials i lectures treballats a l'assignatura.

d) Comentari de text:

El dia assenyalat en la convocatòria d'exàmens caldrà realitzar un comentari a partir d'un text.

e) Horari de tutories i consulta:

És una part important de les activitats de l'assignatura i l'estudiant hauria d'assistir-hi sempre que ho necessiti. Es recomana mantenir almenys una entrevista o consulta per cada un dels dos treballs de curs: manca de bibliografia, dubtes sobre el guió o l'estructura del treball...

AVALUACIÓ:

La nota final de l'assignatura serà la ponderació dels següents aspectes:

-Participació en les activitats de l'assignatura.....	2
-Treball de grup (informe escrit i exposició oral).....	3
-Treball individual escrit	3
-Comentari escrit	2
-Total	10

La suma només es farà quan els quatre apartats estiguin superats satisfactòriament. En cas contrari, l'estudiant s'haurà de presentar a la segona convocatòria.

BIBLIOGRAFIA:

- Avanzini, G. *La pedagogia del siglo XX*. Madrid: Narcea, 1987.
- Bowen, J. *Historia de la Educación Occidental*. 3 Vols. Barcelona: Herder, 1985.
- Capitán Díaz, A. *Historia del pensamiento pedagógico en Europa*. 2 Vols. Madrid: Dykinson, 1984/1986.
- Colom, A.J.; Mèlich, J.C. *Después de la modernidad. Nuevas filosofías de la educación*. Barcelona: Paidós, 1995.
- Colom, A.J. i altres. *Teorías e instituciones contemporáneas de la educación*. Barcelona: Ariel, 1997.
- Delgado, B (dir.) *Historia de la Educación en España y América*. 3 Vols. Madrid: SM, 1992, 1993 i 1994.
- Delors, J. (dir.). *Educación: hi ha un tresor amagat a dins*. Barcelona: UNESCO, 1996.
- Faure, E. i altres. *Aprender a Ser*. Madrid: Alianza/UNESCO, 1985.
- Fullat, O. *Filosofías de la educación*. Barcelona: Paideia-CEAC, 1992.
- Houssaye, J. (dir.). *Quinze pedagogs. La seva influència, avui*. Barcelona: UOC/ Proa, 1995.
- Juif, P.; Legrand, L. *Grandes orientaciones de la pedagogía contemporánea*. Madrid: Narcea, 1988.
- Puig, J.M. *Teoría de la educación*. Barcelona: PPU, 1986.
- Trilla, J. *Ensayos sobre la escuela*. Barcelona: Laertes, 1985.
- Trilla, J. *La educación fuera de la escuela*. Barcelona: Planeta, 1985.

Fonaments Informàtics i Audiovisuals

PROFESSORA: Marta MARIMON i MARTÍ

Quadrimestral. 4,5 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

L'assignatura, que consta d'1,5 crèdits de teoria i 3 de pràctica, és bàsicament una introducció-aprofundiment en el maneig de l'ordinador i en el domini tècnic dels recursos informàtics descrits en els continguts. Els coneixements teòrics d'informàtica es redueixen a aquelles nocions bàsiques imprescindibles, ja que es pretén que l'estudiant passi la major part del temps treballant directament amb l'ordinador. Tampoc no s'aprofundeix en l'aplicació dels recursos informàtics a les diverses àrees del Disseny Curricular d'Educació Infantil i Primària, cosa que ja es fa des d'altres assignatures de la carrera de Mestre.

Es treballa a partir de dossiers per tal que cada estudiant pugui anar al seu ritme i el professor pugui fer la feina de supervisió i assessorament de manera òptima. A part de les sessions de treball, és aconsellable que l'estudiant practiqui lliurement amb l'ordinador per consolidar els coneixements adquirits. També es pretén que apliqui els recursos informàtics apresos en la realització de tasques diverses fora de l'assignatura de Fonaments Informàtics.

OBJECTIUS:

1. Adquirir la capacitat de treballar pràcticament amb l'ordinador.
2. Adquirir uns coneixements teòrics bàsics sobre què és un sistema informàtic i com funciona.
3. Adonar-se i tenir consciència de les facilitats que l'aplicació de l'eina informàtica comporta per a diverses tasques tant de la carrera de Mestre com de l'exercici de la docència del mestre d'ensenyament primari.

CONTINGUTS:

1. Nocions teòriques bàsiques sobre informàtica:
 - 1.1. Elements bàsics de maquinari i programari.
 - 1.2. Estructura d'un sistema informàtic.
 - 1.3. Funcionament d'un ordinador.
2. L'entorn operatiu Windows 95:
 - 2.1. Elements de la pantalla de treball.
 - 2.2. Accions sobre les finestres.
 - 2.3. L'explorador del Windows
3. El processador de textos Word 6.0:
 - 3.1. Accions sobre els documents.
 - 3.2. Aspecte i format del text.
 - 3.3. Tabuladors i sagnies.
 - 3.4. Encapçalaments i peus de pàgina.
 - 3.5. Taules.
 - 3.6. Columnes periodístiques.
 - 3.7. Inserir imatges i símbols.
 - 3.8. La barra de dibuix.
 - 3.9. Plantilles i formularis.
 - 3.10. Combinar correspondència.

AVALUACIÓ:

Per aprovar l'assignatura caldrà superar una prova individual que es farà al final del quadrimestre.

BIBLIOGRAFIA:

L'enfocament que es dona a l'assignatura i la ràpida evolució que segueixen les publicacions informàtiques fan aconsellable que la bibliografia es lliuri en el moment de començar el curs per tal d'adaptar-la a les darreres novetats editorials.

Psicologia Evolutiva

PROFESSORA : Neus SOL i MAURI

Quadrimestral. 4,5 crèdits

INTRODUCCIÓ:

L'objectiu general de l'assignatura és conèixer com i quins són els canvis que es produeixen en el desenvolupament de l'ésser humà des que neix fins a l'etapa de l'adolescència.

Es tracta d'aconseguir una comprensió de les parts que componen la globalitat de l'ésser humà, des de les emocions i sentiments a les conductes i pensaments en cadascuna de les etapes. Es procurarà destacar de manera específica i integradora àmbits com el llenguatge, la socialització, l'afectivitat, la psicomotricitat i la intel·ligència.

L'enfocament que es donarà a l'assignatura parteix d'una visió contextualitzadora i interaccionista del desenvolupament; és a dir, un enfocament biopsicosocial.

També es procurarà establir lligams funcionals i d'aplicabilitat entre la psicologia del desenvolupament i el marc educatiu, i la facilitació de la capacitat d'anàlisi i d'observació dels comportaments.

CONTINGUTS:

1. Introducció a la Psicologia Evolutiva:
 - 1.1. Introducció històrica.
 - 1.2. Característiques del desenvolupament.
 - 1.3. Factors que incideixen en el procés de desenvolupament-aprenentatge.
 - 1.4. El paper de la cultura i l'educació.
 - 1.5. Objectius maduratius.
2. Teories sobre el desenvolupament:
 - 2.1. Teoria psicoanalítica: Freud, Spitz, Erikson.
 - 2.2. Teories conductistes: Watson, Pavlov, Thorndike, Skinner, Bandura.
 - 2.3. La teoria historicocultural de Vigotski.
 - 2.4. La teoria psicogenètica de Piaget.
 - 2.5. La teoria sociogenètica de Wallon.
 - 2.6. La teoria madurativa de Gessell.
 - 2.7. La psicologia de la Gestalt: Wertheimer, Köhler i Koffka.
3. El desenvolupament abans del naixement:
 - 3.1. Els inicis de la vida.
 - 3.2. La conducta fetal.
 - 3.3. Sensacions prenatales.
4. La lactància (0-1 anys):
 - 4.1. Comportament reflex.
 - 4.2. Desenvolupament psicomotor.
 - 4.3. Activitats cognitives.
 - 4.4. Conducta emocional i social.
5. La infància dels 2 als 3 anys:
 - 5.1. Desenvolupament físic motor.
 - 5.2. Les activitats mentals i lingüístiques.
 - 5.3. Conducta emocional i social.
6. La infància dels 4 als 6 anys:

- 6.1. Desenvolupament físic i motor.
- 6.2. Activitats cognitives i verbals.
- 6.3. Conducta emocional i social.
- 6.4. Característiques de l'activitat lúdica i productiva.
- 7. La infància mitjana dels 6 als 10 anys:
 - 7.1. Desenvolupament físic i motor.
 - 7.2. Modificacions estructurals de les funcions cognitives i verbals.
 - 7.3. Conducta emocional, social i moral.
 - 7.4. Desenvolupament psicosexual.
 - 7.5. Característiques de les activitats.
- 8. La preadolescència, dels 11 als 14 anys:
 - 8.1. Canvis fisiològics.
 - 8.2. Canvis cognitius.
 - 8.3. Afectivitat i socialització.
 - 8.4. Desenvolupament psicosexual.
 - 8.5. Interessos i actituds.
- 9. Observació i educació:
 - 9.1. Metodologia en Psicologia Evolutiva.
 - 9.2. Estratègies d'investigació.
 - 9.3. Escales observacionals del desenvolupament.

AVALUACIÓ:

L'avaluació es durà a terme mitjançant proves escrites, comentaris i recensions de textos i activitats sobre el contingut del programa. Al mateix temps es valorarà la participació activa en la dinàmica de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Ajuriaguerra, J. de. *Manual de Psiquiatria Infantil*. Barcelona: Toray-Masson, 1983.
- Bettelheim, B. *No hay padres perfectos*. Barcelona: Crítica, 1988.
- Coll, C.; Marchesi, A.; Palacios, J. (Comps.). *Desarrollo psicológico y Educación, I. Psicología Evolutiva*. Madrid: Alianza Editorial, 1990.
- Corkille Briggs, D. *El niño feliz. Su clave psicológica*. Barcelona: Gedisa, 1991.
- Delval, J. *Crece y pensar*. Barcelona: Paidós, 1989.
- Freud, A. *Psicoanálisis per a pedagogs*. Vic: Eumo Editorial, 1990.
- Marchesi, A.; Carretero, M.; Palacios, J. *Psicología evolutiva*. Madrid: Alianza Editorial, 1983.
- Martí, E. *Psicología Evolutiva. Teorías y ámbitos de Investigación*. Barcelona: Anthropos, 1991.
- Maslow, A. *El hombre autorrealizado. Hacia una psicología del ser*. Barcelona: Kairós, 1991.
- Osterrieth, P. *Psicología Infantil*. Madrid: Morata, 1991.
- Thang-Thong, *Los estadios del niño en la psicología evolutiva. Los sistemas de Piaget, Wallon, Gessell y Freud*. Madrid: Pablo del Río, 1981.
- Tonucci, F. *L'infant i nosaltres*. Vic: Eumo Editorial, 1989.
- Triadó, C. (coord.) *Psicología Evolutiva*. Vic: Eumo Editorial, 1993.

Expressió Musical

PROFESSOR: Jaume AYATS i ABEYÀ

Quadrimestral. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

- Conèixer teòricament i pràctica –i sempre des de la perspectiva didàctica– els principis més bàsics dels codis de què se serveix la música. Accedir a un coneixement pràctic, mínim però substancial, de la música del nostre país. Donar als estudiants de l'assignatura l'oportunitat, amb aquesta pràctica, de prendre consciència de l'existència de la seva veu, de la probable presència de mancances en l'expressió cantada i de la possibilitat de corregir-les.
- Aturar-se a reflexionar personalment, i a compartir la reflexió, sobre la importància de la música per a la persona i per a la societat, per tal d'adquirir-ne criteris contrastats, fonamentats i operatius.
- Analitzar i situar correctament, tant des del punt de vista individual com professional, els valors culturals i artístics de la nostra música, els de comunicació personal i comunitària, els didàctics i els pedagògics.

CONTINGUTS:

1. Coneixement per la pràctica dels elements més bàsics del Llenguatge Musical. Implicacions didàctiques.
Repertori:
 - 1.1. Signes generals i llur significat: Pentagrama. Claus. Indicador de compàs. Notes i pauses. Significació del disseny de les notes; els noms i l'origen. Barres de compàs.
 - 1.2. Aspectes rítmics: La pulsació / el temps com a mesura-patró de la durada dels sons. Significació rítmica de les notes i de les pauses; relacions; les figures naturals bàsiques d'estructura binària (rodones, blanques, negres, corxeres i semicorxeres). Els puntets aplicats a les figures. Les agrupacions més elementals i usuals. El treset. Lectura i escriptura.
 - 1.3. Aspectes mètrics: Els accents en la música i en la llengua parlada. Les alternances mètriques bàsiques: el compàs. Coneixement pràctic dels compassos simples 2/4, 3/4, i 4/4 (noció del compàs de 6/8). Els accents en les fórmules rítmiques.
 - 1.4. Aspectes melòdics: Situació de les notes en el pentagrama. Existència dels intervals. Coneixement dels intervals bàsics (3a, 2a, 5a, 8a...) a través del cant de cançons. Reconeixement, imitació i reproducció. Les alteracions. Coneixement molt esquemàtic, i sobretot auditiu, de les estructures tonals i alguna de les seves funcions. Lectura i escriptura.
 - 1.5. Coneixement a través del cant en comú d'un repertori de cançons, tradicionals catalanes i d'altres, prou significatiu des del punt de vista cultural i també tenint present la futura professió dels estudiants. Comentari i situació puntual de cada cançó. Educació de la veu: principis bàsics. Treball d'interpretació, de matisos estètics i de flexibilitat de veu.
2. Música, Cultura i Societat:
 - 2.1. Presència de la música en la societat.
 - 2.1.1. Nocions de caire teòric:

Quina presència té la música en el nostre entorn. Quina funcionalitat se li atribueix. Quin tractament se li dona. Quina importància se li reconeix en la vida sobretot cultural de la nostra societat. Quina missió se li confia, individualment i socialment, segons els pobles i les cultures. Treball-resum.
 - 2.1.2. Pràctica:
 - a) Aportar experiències observades directament, viscudes, referenciades, etc. (gràfiques, textuals, testimonials...), tant si són personals com no, sobre qualsevol manifestació de caràcter

musical –no simplement sonora– en la societat actual.

b) Posada en comú: presentació, ordenació i aclariments sobre el material aportat.

c) Treball-resum: conclusions escrites i raonades, i elaborades personalment.

3. Música: Projectió didacticopedagògica:

3.1. Repàs esquemàtic dels valors pedagògics i didàctics de la música:

3.1.1. Nocions de caire teòric:

1) Facultats psíquiques i físiques principals de la persona que la música sol activar coordinadament des del moment de la seva creació fins a la seva darrera manifestació. Reflexió particular sobre la contribució de la música en el desenvolupament harmònic de totes aquestes facultats en l'educand.

a) Àrea psíquica: àmbit de la creació; àmbit dels conceptes; àmbit de la lògica; àmbit de les opcions i volicions; àmbit de les sensacions; àmbit de les emocions.

b) Àrea corporal: els sentits; la veu; el silenci i el so físics; la motricitat i l'eurítmia; el domini i la llibertat corporals.

c) Àrea social: l'expressivitat; la convivència; la comunicació; la compenetració; la comprensió; la participació; la cooperació.

2) Repàs general i puntual de detalls significatius de la incidència de les cançons tradicionals del nostre país en l'educació global de la persona i de la comunitat.

a) Cançons de bressar, cantarelles i moixaines, cançons per jugar i per dansar, jocs amb cançons, rondalles amb cançons, cançons per aprendre habilitats i coneixements, cançons per crear, cançons per treballar.

b) Balls i danses, cercaviles, cançons d'aplecs, cançons de gresca, cançons de diada, cançons de festa (comunitària i familiar), cançons de vetllada, cançons de joventut, cançons commemoratives, cançons de costums.

c) Les balades, els mites i les llegendes.

3.2.2. Pràctica:

Treball individual d'anàlisi de cançons tradicionals catalanes, especialment les que tenen com a centre d'interès la infantesa, sota el punt de vista dels seus valors pedagògics i didàctics.

AVALUACIÓ:

- Contínua, a través de l'assistència activa i interessada i de la demostració dels coneixements especificats.
- Tres treballs avaluable individualment, segons es detalla en el programa.

BIBLIOGRAFIA:

Blacking, J. *Fins a quin punt l'home és músic?* Vic: Eumo Editorial, 1994.

Busqué, M. *Violet Sant Pere i Violet Sant Pau*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1977 i 1981.

Busqué, M.; Pujol, A. *Ximic*. Berga: Amalgama Edicions, 1996.

De Candé, R. *Diccionari de la Música*. Barcelona: Ed. 62, 1967.

Fubini, E. *La Estètica Musical desde la Antigüedad hasta el siglo XX*. Madrid: Alianza Editorial, 1986.

Maideu, J. *Assaig. Cançons i Exercicis*. Vic: Eumo Editorial, 1988.

Maideu, J. *Llibre de Cançons. Crestomatia de Cançons Tradicionals Catalanes*. Vic: Eumo Editorial, 1992.

Martorell, O.; Valls, M. *Síntesi històrica de la Música Catalana*. Barcelona: La Llar del Llibre, 1985.

Robertson, A.; Stevens, D. *Historia General de la Música*. Madrid: Istmo, 1982.

Willems, E. *El valor humano de la Educación Musical*. Barcelona-Buenos Aires: Paidós, 1981.

Expressió Plàstica

PROFESSOR: Josep VERNIS i BURÉS

Quadriestral. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Donar a conèixer tècniques, procediments, eines i materials que juntament amb els conceptes bàsics de la matèria permetin d'utilitzar la plàstica com un llenguatge.

CONTINGUTS:

1. Estructuració de la plàstica com a llenguatge:
 - 1.1. Elements bàsics: l'espai i el pla.
 - 1.2. L'espai com un tot i el pla com a límit de l'espai.
 - 1.3. Límits d'espai
 - 1.4. Plans horitzontal, inclinat i vertical.
2. El punt:
 - 2.1. El punt com a element gràfic mínim.
 - 2.2. El punt en l'espai.
 - 2.3. El punt sobre el pla.
 - 2.4. Qualitat expressiva del punt.
 - 2.5. Experimentació del punt sobre diferents suports amb materials diversos i utilització de diverses eines de treball.
 - 2.6. Anàlisi posterior per arribar a conclusions sobre les possibilitats dels diferents suports (precís, rígid, dúctil, flexible...).
3. La línia:
 - 3.1. Estudi de la línia com a dinàmica del punt.
 - 3.2. La línia en l'espai.
 - 3.3. La línia sobre el pla.
 - 3.4. Capacitat expressiva de la línia: en ella mateixa o en funció de la narrativa.
 - 3.5. Exercicis de línies.
 - 3.6. Divisió dels límits d'espai.
 - 3.7. Línies tancades.
 - 3.8. Lectura de formes (contorn, entorn).
 - 3.9. Exercicis.
4. El color:
 - 4.1. Descomposició de la llum: prisma òptic. Tricromia.
 - 4.2. Color matèria (pigmentació).
 - 4.3. Colors primaris.
 - 4.4. Gammes cromàtiques.
 - 4.5. Exercicis sobre les gammes cromàtiques.
 - 4.6. Comportament dels colors.
 - 4.7. Exercicis de gradació del color (valors).
 - 4.8. Colors càlids. Colors freds.
 - 4.9. Exercicis d'aplicació del color: gammes, valors i transparències.
 - 4.10. Anàlisi del contrast cromàtic.
5. Composició:

- 5.1. Entendre la composició com a ordenació subjectiva d'elements gràfics: punts-línies-formes-espais.
- 5.2. Simetries o asimetries.
- 5.3. Estructures de la composició: composicions geomètriques, orgàniques i mixtes.
- 5.4. Exercicis de composició a partir de les experiències obtingudes en el control de l'expressivitat de la línia.
- 5.5. Composició de línies que divideixen el límit d'espai.
- 5.6. Composició de formes tancades (contorn i entorn).
- 5.7. El ritme en la composició.
- 5.8. Elements que configuren el procés en el dibuix: anotació, esquema, encaix i esbós.
6. La matèria:
 - 6.1. Possibilitats expressives de la matèria.
 - 6.2. Textures.
 - 6.3. Texturació de la matèria per la seva manipulació.
 - 6.4. Imitació de matèries i textures.
 - 6.5. Composició de textures.
7. El volum:
 - 7.1. Volums en l'espai.
 - 7.2. Incidència de la llum.
 - 7.3. El buit com a volum inferior.
 - 7.4. Volums sobre el pla amb incidència de la llum (ombres-clarobscur).
 - 7.5. Volums geomètrics sobre el pla.
 - 7.6. Aplicació de gradacions de color per aconseguir aspectes de volum.
8. Proporcions:
 - 8.1. Dimensió.
 - 8.2. Relació de dimensió.
 - 8.3. Mòdul.
 - 8.4. Modulació de l'espai-modulació del pla.
 - 8.5. La figura humana.
9. Perspectiva:
 - 9.1. Concepte de distància.
 - 9.2. Exercicis de perspectiva per proporció-situació a diferents plans.
 - 9.3. Exercici de perspectiva amb límits de fuga (perspectiva paral·lela i cònica).
 - 9.4. Exercici de perspectiva mitjançant el color (sensació de profunditat).
10. Temps:
 - 10.1. Aspectes seqüencials.
 - 10.2. La seqüència: per mutació (modificacions), per tamanys (creixement i decreixement), per quantitat (divisió), per color (intensitats).
 - 10.3. La seqüència subjecta a una narrativa (guió literari).
 - 10.4. El *flash-back* (present-passat).
 - 10.5. El *zoom* (aproximació).

AVALUACIÓ:

Es realitzaran exercicis a partir de les propostes fetes de cada un dels conceptes que figuren en el programa. La nota final serà la mitjana de totes les notes obtingudes a partir de l'acceptació de tots els exercicis.

BIBLIOGRAFIA:

- Argan, G.C. *El arte moderno*. Madrid: Akal, 1991.
 Dondis, D. A. *La sintaxi de la imatge*. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.

- Fabris, G. *Color (Proyecto y estética en las artes gráficas)*. Madrid: Ediciones Don Bosco, 1979.
- Frederiksen, N. *Libros del Arlequín*. Barcelona: Ediciones del Serbal, 1986.
- Maltese, C. *Las técnicas artísticas*. Madrid: Cátedra, 1980.
- Munari, B. *Diseño y comunicación visual*. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.
- Panofski, E. *Estudios sobre iconología*. Madrid: Alianza Editorial, 1989.
- Pedrola, A. *Materials-procediments i tècniques pictòriques*. Barcelona: Barcanova, 1990.
- Read, H. *Historia de la pintura moderna*. Barcelona: Ediciones del Serbal, 1984.
- Rudolf, A. *Arte y percepción visual*. Madrid: Alianza Editorial, 1989.
- Russ, S. *Tratado de serigrafía artística*. Barcelona: Blume, 1972.

Comunicació Audiovisual

PROFESSOR: Miquel PÉREZ i MAS

Quadrimestral. 4,5 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

Fins fa ben poc els nens i nenes rebien la major part d'informació en el marc familiar. Actualment però, els nens viuen envoltats d'una gran quantitat d'estímul audiovisuals i quan arriben a l'escola tenen ja una considerable experiència com a consumidors d'audiovisuals. A més, els mitjans audiovisuals unifiquen gustos, condicionen comportaments i potencien impulsos d'imitació, consum... Cal doncs acostumar els alumnes a rebre i processar correctament aquest cabal informatiu perquè sigui assumit amb llibertat, és a dir, d'una manera intel·ligent i crítica. Aquesta assignatura pretén introduir els estudiants de mestre en la comprensió dels mitjans de comunicació que vehiculen els seus missatges a través de les imatges i els sons.

OBJECTIUS:

- Motivar el futur ensenyant en la utilització i l'anàlisi dels mitjans audiovisuals.
- Introduir els estudiants en el coneixement del llenguatge i la tecnologia dels mitjans audiovisuals.
- Conèixer els recursos tecnològics audiovisuals més utilitzats en l'ensenyament i la seva exploració didàctica.

CONTINGUTS:

1. Realitat, representació i comunicació.
2. Lectura i anàlisi d'imatges:
 - 2.1. Elements bàsics de la imatge: punt, línia, forma, llum, color, enquadrament, composició, temps, so i text.
 - 2.2. Característiques bàsiques de la imatge: propostes metodològiques per a la lectura de missatges audiovisuals.
3. Els mitjans icònics:
 - 3.1. Els mitjans iconicoestàtics: història, tecnologia i llenguatge de la fotografia.
 - 3.2. Els mitjans iconocinètics, el cinema: tecnologia del cinema. Formació i desenvolupament del llenguatge cinematogràfic. Estructura i organització de la producció cinematogràfica. El cinema, fenomen industrial.
 - 3.3. Els mitjans iconocinètics electrònics: història i tecnologia de la televisió. Estructura d'un estudi de televisió i fases de la producció de programes. El vídeo, apèndix televisiu. Tecnologia i llenguatge videogràfics. El llenguatge electrònic.
4. Didàctica i recursos audiovisuals:
 - 4.1 El retroprojector, el projector de cossos opacs i el projector de diapositives.
 - 4.2 El vídeo, eina d'observació, de pas i de creació.
 - 4.3 Noves tecnologies optoelectròniques i telemàtiques.

AVALUACIÓ:

Continuada a través de l'assistència activa a les classes, per mitjà de petits treballs que s'aniran proposant al llarg del curs i proves escrites.

BIBLIOGRAFIA:

Aparici, R.; García, A.; Valdívia, M. *La imagen*. Madrid: UNED, 1992.

- Dondis, D. A. *La sintaxis de la imagen*. Barcelona: Gustavo Gili, 1976.
- Ferrés, J.; Bartolomé, A.R. *El vídeo, enseñar vídeo, enseñar con el vídeo*. Barcelona: Gustavo Gili, 1991.
- Font, D. *El poder de la imagen*. Barcelona: Salvat, 1981.
- Fontcuberta, J. *Fotografía: conceptos y procedimientos*. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.
- Gubern, R. *Historia del cine*. 2 vols. Barcelona: Lumen, 1973.
- Gubern, R. *Mensajes icónicos en la cultura de masas*. Barcelona: Lumen, 1974.
- Gubern, R. *La mirada opulenta. Exploración de la iconosfera contemporánea*. 2a ed. Barcelona: Gustavo Gili, 1992.
- Mallas, S. *Video y enseñanza*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 1985.
- Martínez Abadía, J. *Introducción a la tecnología audiovisual. Televisión, vídeo, radio*. Barcelona: Paidós Ibérica, 1992.
- Pardo, J. R. *Esto es televisión*. Barcelona: Salvat, 1982.
- Pérez, M. *Diccionari dels mitjans audiovisuals*. Vic: Eumo Editorial, 1995.
- Ramírez, J. A. *Medios de masas e historia del arte*. Madrid: Cátedra, 1976.
- Ratzke, D. *Manual de los nuevos medios. El impacto de las tecnologías en la comunicación del futuro*. Barcelona: Gustavo Gili, 1986.
- Roda, F. J.; Beltran, R. *Información y comunicación, los medios y su aplicación didáctica*. Barcelona: Gustavo Gili, 1988.
- Romaguera, J. et al. *El cine a l'escola*. Vic: Eumo Editorial, 1986.
- Soler, L. *La televisión, una metodología para su aprendizaje*. Barcelona: Gustavo Gili, 1988.
- Sougez, M. L. *Historia de la fotografía*. 4a. ed. Madrid: Cátedra, 1991.

Llengua I

PROFESSORS: Josep TIÓ i CASACUBERTA

Quadrimestral. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Reflexionar sobre el fet lingüístic i analitzar-lo com a mitjà d'expressió, de comunicació i d'aprenentatge personal, com a element identificador i cohesionador de la nació i com a instrument professional de tots els docents.

CONTINGUTS:

1. Escola i aprenentatge de la llengua: visió general.
2. Aspectes psicolingüístics, sociolingüístics i organitzatius de l'ensenyament escolar de la llengua: aprenentatge natural i escolar de la L1 i de la L2; la immersió lingüística; ensenyament i aprenentatge del castellà i de les llengües estrangeres.
3. Descripció contrastiva dels sistemes fonètic, morfosintàctic i lexicosemàntic del català i del castellà.
4. El model de llengua per a l'ensenyament: els diversos registres orals i escrits. La norma. La variació lingüística. La interferència. Anàlisi d'errors.
5. Programació general de l'àrea de llengua segons l'ordenació curricular de la reforma: ús i comunicació lingüístics/treball sistemàtic de llengua. Les quatre habilitats lingüístiques de comprendre i expressar-se oralment i per escrit.
6. Els apartats que articulen l'estudi de la llengua: fonètica i fonologia, morfologia, sintaxi, lèxic, semàntica... Terminologia específica de l'àrea.
7. Les eines bàsiques per al mestre en el treball de llengua: el folklore, els repertoris de recursos orals i escrits, els aparells audiovisuals i informàtics, els llibres de text, les gramàtiques, els diccionaris i els vocabularis, les revistes especialitzades, etc.

TREBALLS, PROVES I AVALUACIÓ:

Tenint en compte que els programes de llengua de Magisteri són eminentment de didàctica (és a dir, que tenen com a objectiu ensenyar els futurs mestres a ensenyar), cal suposar en els estudiants un domini complet de totes les estructures de la llengua, sobre les quals reposen les reflexions i les tècniques didàctiques que són l'objectiu del programa. Per aquesta raó es faran proves de normativa durant el curs; haver superat aquestes proves és un requisit indispensable per a poder ser avaluat d'aquesta assignatura.

L'avaluació de la matèria es farà tenint en compte el conjunt de notes de les activitats de classe.

BIBLIOGRAFIA:

- Actes del 2n simposi sobre l'ensenyament del català a no-catalanoparlants*, 2 vols. Vic: Eumo Editorial, 1991-1992.
- Artigal, J. M. *La immersió a Catalunya*, 1a ed. Vic: Eumo Editorial, 1989.
- Disseny curricular. Ensenyament Primari*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1990.
- Escola catalana*, XXV, novembre 1992, n. 274 (Monografia dedicada a la immersió).
- López del Castillo, Ll. *Llengua standard i nivells de llenguatge*, 1a ed. Barcelona: Laia, 1976.
- Tió J. *L'ensenyament del català a no-catalanoparlants*. Vic: Eumo Editorial, 1981.

Pràctiques I

PROFESSORA: Núria SIMÓ i GIL

COORDINACIÓ DE PRÀCTIQUES: Provi DAUFÍ i MORESO

Quadrimestral. 3,5 crèdits.

L'assignatura de Pràctiques I és una part del *Practicum* total que realitzarà l'estudiant al llarg dels estudis de Mestre. Aquesta primera part es configura com a una introducció a la realitat escolar en un centre d'Educació Infantil.

TEMPORALITZACIÓ:

Els estudiants assisteixen a un centre escolar durant dues setmanes, matí i tarda, del mes de febrer.

ACTIVITATS:

El treball que s'ha de realitzar a Pràctiques I serà dirigit pel professor de Didàctica General, amb la qual cosa es posaran en contacte els aspectes teoricopràctics d'aquesta assignatura amb les Pràctiques a l'escola. En aquest primer període d'estada en un centre escolar, la tasca de l'estudiant serà fonamentalment utilitzar instruments d'observació (diari, fitxes...) per a recollir dades sobre els grups d'estudiants i les diverses activitats escolars, dades que posteriorment seran analitzades i aprofundides amb la resta de companys del grup en el marc de l'assignatura de Didàctica General. Amb la recollida de dades i el seu comentari caldrà elaborar una Memòria de Pràctiques que l'estudiant ha de presentar seguint els criteris que donarà el professor o professora corresponent.

CICLES I ESCOLA ON FER LES PRÀCTIQUES:

Lloc: Escola proposada per l'estudiant, d'acord amb la Coordinació de Pràctiques.

Nivell: Els estudiants d'Educació Primària realitzaran les pràctiques a parvulari (P3, P4 i P5).

AVALUACIÓ:

El responsable de l'avaluació d'aquesta assignatura és la professora de Didàctica General, que fonamentarà la seva avaluació en la Memòria de Pràctiques, en les activitats realitzades a classe entorn de les Pràctiques i en els possibles comentaris que l'escola de Pràctiques li pugui fer arribar.

Assignatures obligatòries de segon curs

Llengua II

PROFESSORA: Assumpta FARGAS i RIERA

Anual. 9 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

L'assignatura està orientada a descriure des d'una perspectiva actual les habilitats d'escoltar, parlar, llegir i escriure com a punt de partida per a reflexionar sobre el tractament que han de tenir a l'escola en el marc d'un ensenyament comunicatiu de la llengua.

OBJECTIUS:

Els objectius bàsics del curs són, per una banda, dotar els estudiants dels elements teòrics bàsics que els permetin entendre i prendre consciència de la complexitat de les quatre habilitats lingüístiques i, per una altra banda, proporcionar-los criteris i estratègies adequades per al seu ensenyament-aprenentatge a l'escola.

CONTINGUTS:

1. L'enfocament comunicatiu de la llengua:

1.1. Ús i comunicació. Els eixos del treball de llengua: les habilitats lingüístiques i el treball sistemàtic. El disseny curricular.

1.2. La lingüística del text com a marc teòric per a l'ensenyament-aprenentatge de la llengua. Els tipus de text. Característiques del text: adequació, cohesió i coherència.

2. Les habilitats perceptives:

2.1. Característiques de la llengua oral i de la llengua escrita. Trets específics i trets comuns.

2.2. La comprensió oral a l'escola: programació, metodologia, recursos i observació-avaluació.

2.3. El procés lector i les habilitats implicades en la lectura. La comprensió lectora. El treball de lectura a l'escola: programació, metodologia, recursos i observació-avaluació.

3. Les habilitats productives:

3.1. L'expressió oral a l'escola: programació, metodologia, recursos i observació-avaluació.

3.2. El procés de composició escrita i les habilitats implicades en l'escriptura. El treball d'expressió escrita a l'escola: programació, metodologia, recursos i observació-avaluació.

4. Recursos per al treball de llengua:

4.1. Punts de partida per al treball de llengua a l'escola: textos orals i escrits de tipologia diversa, imatges, situacions comunicatives, etc. Explotació i limitacions.

4.2. Els diferents tipus d'activitats: d'aprenentatge i d'avaluació, orals i escrites, perceptives i productives, obertes i tancades, inductives i deductives, individuals i col·lectives.

4.3. Les seqüències didàctiques, el treball per projectes, els tallers de llengua.

AVALUACIÓ:

El programa de l'assignatura es portarà a terme mitjançant l'exposició dels diferents temes per part del professor a classe i la participació dels estudiants a través de la realització i posterior discussió d'exercicis puntuals així com de lectures d'articles diversos.

Caldrà també la lectura de dues monografies i la realització de dos breus treballs escrits. Les característiques de cada treball així com el calendari de realització es concretaran a l'inici de curs.

Hi haurà dues proves parcials, una en acabar el primer quadrimestre i l'altra a finals del segon. L'examen final, al mes de juny, podrà representar, per als qui vulguin, una recuperació de la primera prova, de la segona o de totes dues.

No hi haurà proves específiques de normativa. Qualsevol prova, exercici o treball que presenti dificultats en aquest sentit no podrà ser avaluat de contingut (el límit màxim d'errors és deu, incloses les reiteracions d'un mateix error i amb independència de la llargada dels escrits).

La nota final de curs serà la mitjana de les dues proves, dels dos treballs i del conjunt de qualificacions derivades dels exercicis puntuals fets a classe o a casa, de les lectures i de la participació de l'estudiant a classe. Perquè aquesta mitjana es pugui fer cal que cadascun dels cinc elements tingui, com a mínim, un aprovat.

BIBLIOGRAFIA:

- Articles n 2* (Projectes per aprendre llengua). Barcelona: Graó, 1994.
- Articles n 4* (La diversitat discursiva). Barcelona: Graó, 1995.
- Articles n 5* (Construir el discurs escrit). Barcelona: Graó, 1995.
- Articles n 6* (La interacció verbal). Barcelona: Graó, 1996.
- Articles n 7* (La comprensió lectora). Barcelona: Graó, 1996.
- Badia, D.; Vilà, M. *Jocs d'expressió oral i escrita*. Vic: Eumo Editorial, 1984
- Badia, D.; Vilà, M. *Contes per fer i refer*. Barcelona: Graó, 1985.
- Bigas, M. et al. *Jocs de llenguatge: jocs d'expressió*. Barcelona: Teide, 1985.
- Bassols, M. i Torrent, A. *Models textuais*. Vic: Eumo Editorial, 1996.
- Camps, A. (ed.) *Text i ensenyament*. Barcelona: Barcanova, 1990.
- Camps, A. *L'ensenyament de la composició escrita*. Barcelona: Barcanova, 1994.
- Camps, A. (coord.) *Context i aprenentatge de la llengua escrita*. Barcelona: Barcanova, 1994.
- Cassany, D. *Ensenyar llengua*. Barcelona: Graó, 1993.
- Cassany, D. *Descriure escriure*. Barcelona: Empúries, 1987.
- Cassany, D. *La correcció del treball escrit*. Vic: Eumo Editorial, 1989.
- Cassany, D.; Sanz, G. *44 exercicis per a un curs d'expressió escrita*. Barcelona: Graó, 1991.
- Cassany, D. et al. *Escriure I, II i III*. Barcelona: Cruïlla, 1990.
- Cassany, D. *La cuina de l'escriptura*. Barcelona: Empúries, 1993.
- Cassany, D. *Reparar l'escriptura*. Barcelona: Graó, 1993.
- Castellà, J. M. *De la frase al text*. Barcelona: Empúries, 1992.
- Colomer, T. (ed.) *Ajudar a llegir*. Barcelona: Barcanova, 1992.
- Colomer, T.; Camps, A. *Ensenyar a llegir, ensenyar a comprendre*. Barcelona: Ed. 62, 1991.
- Cor, M. P. *Escriure bé*. Barcelona: Edicions 62, 1996.
- Cuenca, M. J. *Teories gramaticals i ensenyament de llengües*. València: Tàndem, 1992.
- Díaz, E. i altres. *Llegir per aprendre*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Graves, D. *Didàctica de la escriptura*. Madrid: MEC/Morata.
- Disseny curricular. Ensenyament primari*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1990.
- Jolibert, J. *Formar infants productors de textos*. Barcelona: Graó, 1992.
- Serfaini, M. T. *Cómo se escribe*. Barcelona: Paidós, 1996.
- Solé, I. *Estratègies de lectura*. Barcelona: Graó, 1992.
- Sunyol, V. *Màquines per a escriure*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Tolchinsky, L. *Aprendizaje del lenguaje escrito*. Barcelona: Anthropos, 1993.
- Vilà, N.; Vilà, M. *Joc de ploma*. Barcelona: Graó, 1988.
- Vilà, N. *Tècniques d'expressió escrita. Cicles inicial i mitjà*. Barcelona: Dossiers Rosa Sensat, 36, 1987.
- Vilà, N. *La diversitat de la llengua escrita: usos i funcions*. Barcelona: Dossiers Rosa Sensat, 42, 1990.

La Matemàtica en l'Educació Primària

PROFESSOR: Pau CASANAS i XURIACH

Anual. 8 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

Formen l'assignatura 4 crèdits teòrics i 4 de pràctics. La matèria s'agrupa en diversos blocs temàtics, segons els continguts de conceptes. Aquests blocs es treballen seqüencialment al llarg del curs. Cada bloc es treballa en tres fases: a la primera es veuen els continguts teòrics, fins als nivells establerts, a la segona s'analitzen procediments, conceptes i actituds que cal treballar a Primària i objectius que s'han d'assolir, a la tercera es veu en quin moment de l'ensenyament primari es treballen i per què (dificultat, requisits previs, connexions amb altres continguts...). Es contemplarà la possibilitat de treballar temes interdisciplinaris amb les assignatures de Ciències Naturals i Socials.

OBJECTIUS:

1. Aconseguir un domini dels continguts teòrics de les Matemàtiques que formen part del Currículum d'Educació Primària fins al nivell que ha de tenir un mestre d'ensenyament primari.
2. Adquirir un coneixement complet de l'àrea de Matemàtica del Disseny Curricular d'Educació Primària, pel que fa als dos primers nivells de concreció.
3. Assimilar les nocions bàsiques de Didàctica de la Matemàtica.

CONTINGUTS:

1. Nombres naturals:
 - 1.1. Aspectes conceptuals. Nombre cardinal i ordinal. Sistemes de numeració.
 - 1.2. Operacions: algorismes i propietats.
 - 1.3. Potències.
 - 1.4. Descomposicions i càlculs.
 - 1.5. Divisibilitat.
2. Nombres fraccionaris:
 - 2.1. Aspectes conceptuals.
 - 2.2. Interpretacions d'una fracció.
 - 2.3. Operacions amb fraccions.
3. Nombres decimals:
 - 3.1. Aspectes conceptuals.
 - 3.2. Conversió de decimal a fracció i viceversa.
 - 3.3. Operacions.
4. Treball amb nombres negatius.
5. Estadística:
 - 5.1. Els principals paràmetres estadístics.
 - 5.2. Gràfiques, taules i diagrames.
 - 5.3. Elaboració i interpretació.
6. Probabilitat:
 - 6.1. Aspectes conceptuals.
 - 6.2. Els experiments aleatoris.
 - 6.3. Expressió de la probabilitat.
7. Combinatòria.

8. Magnitud i mesura:
 - 8.1. Aspectes conceptuals.
 - 8.2. Tècniques de mesura, expressió i tractament de l'error.
 - 8.3. Sistemes de mesures regulars i irregulars. El Sistema Mètric Decimal.
9. Proporcionalitat numèrica i geomètrica.
10. Figures i relacions geomètriques:
 - 10.1. Figures en 1, 2 i 3 dimensions i els seus elements.
 - 10.2. Classificacions de figures geomètriques.
 - 10.3. Obtenció de figures equivalents.
 - 10.4. Transformacions: simetries, translacions i girs.

AVALUACIÓ:

Es lliuraran 3 treballs, escalonats al llarg del curs (un el 1r quadrimestre i dos el segon), que representen un 20% de la nota final.

També es faran dues proves escrites parcials i individuals alliberadores de matèria, al final de cada quadrimestre. A la convocatòria de juny només caldrà examinar-se dels parcials que no s'hagin superat. A la convocatòria de setembre, en qualsevol cas caldrà examinar-se de tota l'assignatura.

Per aprovar l'assignatura, cal superar els dos parcials, que representen un 80% de la nota final.

BIBLIOGRAFIA:

- Boyer, C. *Historia de las Matemáticas*. Madrid: Alianza Editorial, 1986.
- Briales, F.; Gimenez, M. *Matemática Viva*. Madrid: Alhambra, 1989.
- Canals, M.A. *El càlcul mental i la calculadora*. Vic: Eumo Editorial, 1986.
- Castelnuovo, E. *La Geometria*. Barcelona: Ketres, 1981.
- Codina, R. *Fer Matemàtiques*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Diversos Autors, *Las Matemáticas sí cuentan Informe Cockroft*. Madrid: Publicaciones MEC, 1985.
- Diversos autors. *Breu viatge al món de la Matemàtica*. Barcelona: Fundació Caixa de Pensions, 1983.
- Disseny Curricular. Ensenyament Primari*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1990.
- Fisher, R.; i Vince, A. *Investigando las Matemáticas*. Madrid: Akal, 1990.
- Gimenez, J.; Gironde, T. *Càlcul a l'escola*. Barcelona: Graó, 1990.
- Grup Almosta. *Més de 7 materials per a l'aprenentatge de la Matemàtica*. Barcelona: Rosa Sensat, 1988.
- Grup Zero. *La mesura i els nombres*. Barcelona: Vicens Vives, 1985.
- Grup Zero. *Retrobem el món de la Geometria. Geometria elemental I*. Barcelona: ICE UAB, 1983.
- Grup Zero Barcelona. *Els nombres enters*. Barcelona: ICE UAB, 1980.
- Grupo Cero Valencia. *És possible*. València: ICE Universitat de València, 1983.
- Grupo Cero Valencia. *De 12 a 16. Un proyecto de Currículum de Matemáticas*. València: Mestral Libros, 1987.
- Holmes, P. *L'estadística en el vostre món*. Barcelona: ICE UAB, 1991.
- Santaló, L. *L'educació Matemàtica Avui*. Barcelona: Teide, 1975.

Ciències Socials i la seva Didàctica

PROFESSOR: Jacint TORRENTS i BUXÓ

Anual. 8 crèdits.

OBJECTIUS:

L'assignatura es proposa donar les bases per entendre, treballar i aplicar el disseny curricular base per a l'«Àrea de coneixement del medi. El medi social i cultural» de l'Educació Primària, donant els coneixements teòrics bàsics que permetin analitzar el món actual per poder establir els fonaments necessaris per interpretar altres espais geogràfics i/o temps històrics.

Al costat d'aquests coneixements s'estudiaran propostes didàctiques a partir del model curricular prescriptiu que s'assenyala per a l'Educació Primària pel que fa al medi social, partint de l'anàlisi de l'espai i del temps com a eixos centrals.

CONTINGUTS:

1. La pròpia identitat: situació en l'espai i el temps.
2. El medi físic i els sistemes humans.
3. El medi social, econòmic i polític.
4. El medi cultural.
5. El medi històric.
6. Obtenció, processament i expressió de la informació.
7. El treball de valors, actituds, hàbits i normes en ciències socials.
8. Principals nusos integradors de les ciències socials: causalitat, relativitat, diversitat...
9. L'avaluació en ciències socials.
10. Les teories de l'aprenentatge en l'ensenyament de les ciències socials.
11. El tractament dels eixos transversals en ciències socials.

METODOLOGIA:

Els 5 primers temes es desenvoluparan de forma esquemàtica i aplicada partint de les directrius que es desprenen del disseny curricular, assenyalant els nusos conceptuals fonamentals i fent una atenció especial a la secuenciació de continguts per nivells educatius.

La resta de temes es tractaran en relació a aquests primers, de forma alternada i amb l'objectiu d'integrar de manera aplicada els plantejaments a aquests continguts curriculars.

Hi haurà un dossier de textos de lectura obligatòria.

Es farà una sortida de dos o tres dies a una escola de natura i diverses sortides de camp de curta durada conjuntament amb l'assignatura de les Ciències Naturals i la seva didàctica, a concretar a l'inici del curs.

AVALUACIÓ:

Per a l'avaluació final de l'assignatura caldrà realitzar les següents activitats:

- Presentació d'un dossier amb el resultat de la discussió dels articles (10%).
- Exàmens: es farà un examen parcial eliminatori (novembre) i un final al juny (70%).
- Treballs: disseny d'unitats didàctiques en relació als projectes de l'Aula de Coneixement del Medi (20%).

Per aprovar l'assignatura cal superar satisfactòriament cadascun dels apartats. Es valorarà la participació a les activitats de classe i l'assistència a altres activitats proposades al llarg de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Actes I Simposi sobre l'ensenyament de les ciències socials*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Actes II Simposi sobre l'ensenyament de les ciències socials*. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- Bale, J. *Didáctica de la geografía en la escuela primaria*. Madrid: MEC / Morata, 1989.
- Biosca, G. i Clavijo, C. *Cambio y diversidad en el mundo contemporáneo*. Barcelona: Graó, 1993.
- Calaf, R. *L'ensenyament de la geografía a l'escola*. Barcelona: Barcanova, 1990.
- Calaf, R. *Didáctica de las ciencias sociales: didáctica de la historia*. Barcelona: Oikos-Tau, 1994.
- Cano, M.I. i Lledó, A. *Espacio, comunicación y aprendizaje*. Sevilla: Diada Editores, 1990.
- Carmen (del), Ll. M. *Investigació del medi i aprenentatge*. Barcelona: Graó, 1988.
- Carretero, M.; Pozo, J. I.; Asensio, M. (comp.). *La enseñanza de las ciencias sociales*. Madrid: Visor, 1989.
- Comes, P. *Coneixement intuïtiu i noves tècniques demogràfiques*. Barcelona: Barcanova, 1990.
- Curriculum: Educació primària*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1992.
- Didáctica de las ciencias sociales*. Barcelona: Paidós Ibérica, 1994
- Enseñar Geografía: De la teoría a la práctica*. Madrid: Sintaxis, 1996.
- Graves, N. *La enseñanza de la geografía*. Madrid: Aprendizaje Visor, 1985.
- Hernández, F. X. *Ensenyar història de Catalunya*. Barcelona: Graó, 1990.
- L'alimentació mediterrània*. Barcelona: Proa, 1996.
- Ossanna, E. O.; Bargellini, E. M.; Laurino, E. S. *El material didáctico en la enseñanza de la historia*. Buenos Aires: El Ateneo, 1987.
- Peters, A. *La nueva cartografía*. Barcelona: Vicens Vives, 1992.
- Pluckrose, H. *Enseñanza y aprendizaje de la historia*. Madrid: MEC / Morata, 1993.
- Pozo, I. *El niño y la historia*. Madrid: MEC, 1985.
- Sánchez, T. *Propuestas de secuencia. Conocimiento del medio*. Madrid: Escuela Española / MEC, 1992.
- Tann, C. S. *Diseño y desarrollo de unidades didácticas en la escuela primaria*. Madrid: MEC / Morata, 1990.
- Trepat, C.A. *Procedimientos en historia*. Barcelona: Graó, 1995.
- Trepat, C. A. *El tiempo i el espacio de la didáctica de las ciencias sociales*. Barcelona: Graó, 1998.
- Zabala, A. (coord.) *Com treballar els continguts procedimentals a l'aula*. Barcelona: Graó, 1996.
- L'estadística en el vostre món*. 4 volum, Barcelona: ICE de la UAB, 1996.
- 17 jocs d'estratègia i simulació*. Barcelona: Guix (Instruments n. 9), 1992.

Revistes

S'utilitzaran diversos articles a concretar durant el curs de les revistes:

Acción educativa, Aula de Innovación Educativa, Boletín de didáctica de las ciencias sociales, Cuadernos de Pedagogía, Documents d'anàlisi geogràfica, Educación y biblioteca, Escola catalana, Guix, Iber, Infancia y aprendizaje, L'Avenç, Perspectiva escolar.

Ciències Naturals i la seva Didàctica

PROFESSOR: Jordi MARTÍ i FEIXAS

Anual. 8 crèdits.

OBJECTIUS:

L'assignatura té dos objectius fonamentals. Per una banda reflexionar sobre el significat de l'educació científica a Primària i, per altra banda, consolidar els coneixements científics bàsics relacionats amb l'estudi dels sistemes vius tot analitzant les implicacions didàctiques que se'n deriven i les dificultats del seu ensenyament-aprenentatge.

PROGRAMA:

1. L'ensenyament de les ciències a Primària
 - 1.1. Què són les ciències? La imatge social de la ciència.
 - 1.2. Finalitats de l'ensenyament de les ciències a l'Educació Primària.
 - 1.3. Models d'ensenyament de les ciències.
 - 1.4. El treball experimental a Primària.
 - 1.5. Elements de referència per al disseny d'unitats didàctiques sobre temes de ciències.
2. Els sistemes vius
 - 2.1. El concepte de sistema viu.
 - 2.2. Nivells d'organització dels sistemes vius.
3. Ecosistemes
 - 3.1. Concepte d'ecosistema: el problema dels límits.
 - 3.2. Components dels ecosistemes.
 - 3.3. Funcionament dels ecosistemes.
 - 3.3.1. Cicle de la matèria i flux d'energia
 - 3.3.2. Relacions intraespecífiques i interespecífiques.
 - 3.4. Els ecosistemes urbans
 - 3.4.1. L'aplicació del concepte d'ecosistema al medi urbà
 - 3.4.2. Els residus en un ecosistema urbà.
4. Els organismes
 - 4.1. Biodiversitat. Concepte i problemàtica.
 - 4.1.1. La diversitat de paisatges a Catalunya
 - 4.1.2. La riquesa biològica de Catalunya
 - 4.2. Classificació dels organismes. Els cinc regnes.
 - 4.3. Característiques bàsiques i grans grups de fongs, vegetals i animals.
 - 4.4. Les funcions vitals a nivell d'organisme.
5. Anàlisi de les ofertes educatives complementàries per a l'ensenyament de les ciències.
 - 5.1. Les sortides de camp.
 - 5.2. Els equipaments d'Educació Ambiental.
 - 5.3. Museus i Ecomuseus

METODOLOGIA:

La primera part del temari es treballarà a partir de la discussió en petits grups en base a la informació proporcionada pel professor i per la lectura obligatòria de diversos articles.

La resta de temes es treballaran des d'una vessant eminentment pràctica tot incidint en els aspectes didàctics.

tics de cada tema.

Es farà una sortida de dos o tres dies a una escola de natura i diverses sortides de camp de curta durada conjuntament amb l'assignatura de Ciències Socials i la seva Didàctica, a concretar a l'inici del curs.

AVALUACIÓ

Per a l'avaluació final de l'assignatura caldrà realitzar les següents activitats:

Presentació d'un dossier amb el resultat de la discussió dels articles (10%).

Exàmens: es farà un examen parcial eliminatori (novembre) i un final al juny (70%).

Treballs: disseny d'unitats didàctiques en relació als projectes de l'Aula de Coneixement del Medi (20%).

Per aprovar l'assignatura cal superar satisfactòriament cadascun dels apartats. Es valorarà la participació a les activitats de classe i l'assistència a altres activitats proposades al llarg de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA

Albadalejo, C. et al. *La ciència a l'aula. Activitats d'aprenentatge en ciències naturals*. Barcelona: Barcanova, 1993.

Aliberas, J. *Didàctica de les ciències. Perspectives actuals*. Vic: Eumo Editorial, 1989.

Arcà, M.; Guidoni, P.; Mazzoli, P. *Enseñar ciencia. Reflexiones para una educación científica de base*. Barcelona: Paidós, 1990.

Biosfera. Vol. 1 a 11. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1993-1998.

Coneixement del medi natural: Actualització científica. Vic: Eumo Editorial, 1994.

Coneixement del medi natural. Propostes didàctiques. Vic: Eumo Editorial, 1994.

Driver, R. et al. *Ideas científicas en la infancia y la adolescencia*. Madrid: Morata, 1989.

Folch, R. *La vegetació dels Països Catalans*. Barcelona: Ketres, 1981.

Geli, A.M.; Terradellas, M.R. *Reflexions sobre l'ensenyament de les ciències naturals*. Vic: Eumo Editorial, 1992.

Giordan, A. *La enseñanza de las ciencias*. Madrid: Siglo XXI, 1993.

Harlen, W. *Enseñanza y aprendizaje de las ciencias*. Madrid: Morata, 1998.

Història Natural dels Països Catalans. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1986-1992.

Lovelock, J. *Las edades de Gaia. Una biografía de nuestro planeta vivo*. Barcelona: Tusquets, 1995.

Margulis, L.; Schwarts, K.V. *Cinc Regnes*. Barcelona: Labor, 1985.

Weissmann, H. *Didáctica de las ciencias naturales*. Buenos Aires: Paidós, 1993.

Psicologia Educativa

PROFESSORS: Manel Dionís COMAS i MONGAY
Àngel SERRA i JUBANY

Quadrimestral. 4'5 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

L'objectiu general de l'assignatura és explorar un seguit de coneixements psicològics que ens ajudin a comprendre el procés d'ensenyament-aprenentatge. Veure de quina manera podem fer servir les variables psicològiques per tal de millorar l'efectivitat del procés d'aprenentatge i de la intervenció educativa. També remarcar l'especial interès que els estudiants sàpiguen analitzar i intervenir, en la mesura que sigui possible, sobre els aspectes emocionals dels estudiants, dels mateixos mestres i dels pares.

CONTINGUTS:

1. Perspectives psicològiques generals de l'aprenentatge.
 - 1.1. Conductual.
 - 1.2. Cognitiva.
 - 1.3. Psicosocial.
 - 1.4. Psicoanalítica.
 - 1.5. Ecològica.
2. Factors i processos bàsics de l'aprenentatge escolar.
 - 2.1. Motivació.
 - 2.2. Emoció.
 - 2.3. Aprenentatge i intel·ligència.
 - 2.4. Personalitat.
 - 2.5. Pensament i llenguatge.
3. Continguts i processos d'aprenentatge.
 - 3.1. Processos cognitius.
 - 3.1.1. Significativitat i funcionalitat de l'aprenentatge.
 - 3.1.2. Aprenentatge significatiu i esquemes de coneixement.
 - 3.1.3. Interactivitat i aprenentatge.
 - 3.2. Processos ambientals.
 - 3.2.1. Aprenentatge cognitiu-social. Determinisme recíproc.
4. Aprenentatge escolar i relacions interpersonals: aspectes emocionals.
 - 4.1. Anàlisi de la situació educativa: etapes 0-3, 3-6 i 6-12 anys.
 - 4.1.1. Necessitats educatives dels infants (d'afectes, d'interacció, de pors, etc.)
 - 4.1.2. Necessitats dels pares.
 - 4.1.3. Necessitats dels equips de mestres. Malestar docent, estrès.
 - 4.2. Relacions de comunicació. Habilitats socials.
 - 4.2.1. Nens-Pares-Mestres.
5. Aspectes pràctics de l'assignatura.
 - 5.1. Representació de situacions educatives que requereixen habilitats de relació i comunicació: filmació, entrenament, discussió.
 - 5.2. Anàlisi de situacions d'aprenentatge. Aspectes psicològics que intervenen (per grups).

METODOLOGIA:

La metodologia de treball de l'assignatura combina els aspectes més conceptuals amb la reflexió grupal. També es porta a terme l'assaig de situacions per a l'aprenentatge de les habilitats socials.

AVALUACIÓ:

La prova d'avaluació constarà de dues parts:

- a) contingut del temari de l'assignatura.
- b) contingut d'un llibre de lectura obligatòria.

La nota final serà la mitjana dels resultats de les dues parts, sempre que totes dues estiguin aprovades.

LECTURES OBLIGATÒRIES:

Cada estudiant haurà de llegir obligatòriament un llibre a escollir entre els següents:

- Bornas, X. *Desenvolupament de l'autonomia personal*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Lipman, M. *Filosofia a l'escola*. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- Rogers, C.R. *Libertad y creatividad en la educación*. Barcelona: Paidós Ibérica, 1986.
- Toro, J. *Mitos y errores educativos (castigo, sobreprotección...)*. Barcelona: Martínez Roca, 1981.

BIBLIOGRAFIA:

- Ausubel, Novak, H. *Psicología educativa (un punto de vista cognitivo)*. Mèxic: Trillas, 1983.
- Beltrán, J. *Procesos, estrategias y técnicas de aprendizaje*. Madrid: Síntesis, 1993.
- Beltrán, J.A.; Bermejo, V.; Prieto, M.D.; Vence, D. (eds.). *Intervención psicopedagógica*. Madrid: Pirámide, 1993.
- Coll, C.; Martín, E.; Mauri, T. i altres. *El constructivismo en el aula*. Barcelona: Graó, 1993.
- Garbers, S.; Garbers, M.; Spizman, R. *Portarse bien (soluciones prácticas para los problemas comunes de la infancia)*. Madrid: Medici, 1991.
- Good, T.L.; Brophy, J.E. *Psicología educativa*. Mèxic: Interamericana, 1983.
- Harris, P.L. *Los niños y las emociones*. Madrid: Alianza, 1992.
- Mayor, J. *Psicología de la educación*. Madrid: Anaya, 1985.
- Mayor, J.; Suegas, A.; González, J. *Estrategias metacognitivas. Aprender a aprender y aprender a pensar*. Madrid: Síntesis, 1993.
- Mendez, F.X.; Macia, D.; Oliveres, J. (eds.). *Intervención conductual en contextos comunitarios. I. Programas aplicados de prevención*. Madrid: Pirámide, 1993.
- Michelson, L.; Sugai, D.P.; Wood, R.P.; Kazdin, A.E. *Habilidades sociales en la infancia (Evaluación y tratamiento)*. Barcelona: Martínez Roca, 1987.
- Orlich, D.C. i altres. *Técnicas de enseñanza*. Mèxic: Limusa / Noriega, 1995.
- Salzberger-Wittenberg, I.; Henry, G.; Osborne, E. *L'experiència emocional d'ensenyar i aprendre*. Barcelona: Ed. 62, 1989.
- Tapia, J.A. *Motivación y aprendizaje en el aula*. Madrid: Santillana, 1991.
- Whimbey, A. *Decisiones para estimular el pensamiento crítico*. Mèxic: Limusa, 1995.
- Wolfolk, A.E.; McCune, L. *Psicología de la educación para profesores*. Madrid: Narcea, 1983.
- Zabala, A. *La práctica educativa*. Barcelona: Graó, 1995.

Pràctiques II

PROFESSORS TUTORS: Tots els professors de la Facultat d'Educació.

COORDINACIÓ DE PRÀCTIQUES: Provi DAUFÍ i MORESO

Quadrimestral. 13,5 crèdits.

Les pràctiques en el segon any del currículum de Mestre estan concebudes fonamentalment per a aprofundir en el coneixement de la institució del centre escolar, per a analitzar la dinàmica del grup-classe al si de l'aula i per exercitar-se en la confecció de propostes curriculars. Així mateix, es comencen a plantejar aspectes relacionats amb l'especialitat de l'estudiant que es reforçaran en les pràctiques del tercer any.

TEMPORALITZACIÓ:

Els estudiants assisteixen a un centre escolar durant un període intensiu, matí i tarda, de finals de novembre a primers de febrer.

ACTIVITATS:

Durant les pràctiques l'estudiant ha d'actuar com a ajudant o col·laborador del mestre/a en la conducció del grup-classe, i s'encarregarà de totes aquelles activitats que, d'acord amb el mestre/a, pugui dur a terme. És important que l'estudiant es responsabilitzi d'alguns aspectes del treball escolar per tal d'introduir-se de manera activa en tot el que suposa fer de mestre. És indispensable, per tant, que l'estudiant tingui una actitud participativa i receptiva als suggeriments dels mestres de cara a l'aprofitament màxim de les pràctiques. També és aconsellable l'assistència a les activitats que l'escola realitza; des de les més habituals per al funcionament del centre (reunions de cicle, claustres...), fins a sortides, festes i activitats extraescolars, sempre que l'escola hi estigui d'acord. És indispensable la puntualitat a l'escola.

A més de l'actuació com a practicant, una altra part fonamental de l'activitat és la memòria de pràctiques que l'estudiant haurà de redactar. És la reflexió escrita, l'aprofundiment formalitzat en un treball del que ha estat la pràctica en una escola. La memòria ha d'incloure els següents apartats:

- Valoració de les pràctiques.
- Anàlisi institucional.
- Estudi del grup-classe i valoració global del cicle al qual pertany.
- Descripció i valoració d'una unitat de treball conduïda pel practicant.

La confecció de la memòria ha de seguir els criteris i normes habituals en la redacció de treballs.

CICLES I ESCOLA ON FER LES PRÀCTIQUES:

Lloc: La Facultat d'Educació disposa d'una xarxa d'escoles col·laboradores. Des de la Coordinació de Pràctiques es distribueixen les escoles seguint el criteri de residència habitual de l'estudiant sempre que sigui possible.

Nivell: Els estudiants d'Educació Primària realitzaran les pràctiques a Primària (de 1r a 6è).

Així mateix els estudiants podran realitzar les Pràctiques II en una escola rural amb un pla de treball relacionat amb l'assignatura Seminari d'Escola Rural.

En casos específics i personalitzats es podran fer les pràctiques en altres centres educatius no previstos.

AVALUACIÓ:

Per als estudiants les pràctiques de segon curs comporten:

1. Assistència a l'escola durant el període intensiu establert.

2. Assistència a claustres, reunions de cicles i departaments, sempre i quan l'escola ho vulgui.
3. Entrevistes amb el professor-tutor.
4. Assistència a les sessions de formació de pràctiques.
5. Presentació de la memòria de pràctiques dins el termini acordat (i del diari de pràctiques si el professor-tutor el demana).

La nota final de la valoració de les pràctiques serà posada pel professor-tutor de la Facultat d'Educació a partir de:

- Informe positiu del mestre-tutor confirmat en l'entrevista i visita a l'escola.
- Intercanvi d'informació i entrevistes amb el propi estudiant.
- Qualitat de la memòria de pràctiques en tots els seus apartats.

BIBLIOGRAFIA

- Antúnez, S.; Del Carmen, L. M.; Imbernon, F.; Parcerisa, A.; Zabala, A. *Del projecte educatiu a la programació d'aula. El què, el quan i el com dels instruments de la planificació didàctica*. Barcelona: Graó, 1991.
- Boix, R. *Estrategias y recursos didácticos en la escuela rural*. Barcelona: Graó, 1995.
- Coll, C. et al. *Los contenidos en la reforma. Enseñanzas y aprendizaje de conceptos, procedimientos y actitudes*. Madrid: Aula XXI, 1992.
- Del Carmen, L.M. *La planificación de ciclo i curs*. Barcelona: ICE-Graó, 1993.
- Domínguez, G. Apología del diario escolar. *Cuadernos de Pedagogía*. 256, p. 20-24.
- Franch, J.; Pèlach, J. *Construir un projecte d'escola*. Vic: Eumo Editorial, 1986.
- Franch; Darder; Coll; Pèlach; *El grup-classe: Un potencial educatiu fonamental*. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- Gómez, J.; Navarro, P.; Vázquez, F. Diari escolar. *Guix*, 187, pp. 59-61.
- González; Latorre; *El mestre investigador*. Barcelona: Graó, 1987.
- Mauri; Valls; Gómez; *Els continguts escolars. El tractament del currículum*. Barcelona: Graó, 1992. Col·lecció MIE.
- Torrents, M. *Aprendre a ensenyar a aprendre*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Zabala, A. *La pràctica educativa. Com ensenyar*. Barcelona: Graó, 1995.

Sociologia de l'Educació

PROFESSORS: Jaume CARBONELL i SEBARROJA
Xavier RAMBLA i MARIGOT

Quadrimestral. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS

1. Adquirir algunes habilitats necessàries per a una pràctica reflexiva.
2. Recollir, estructurar i interpretar informació sobre fenòmens socials i educatius.
3. Estudiar les relacions bàsiques que hi ha entre l'escola i la societat.

TEMARI

1. La infància ahir i avui.
2. Funcions socials de l'escola.
3. Educació i treball.
4. Racisme i interculturalisme.
5. Educació sexista i coeducació.
6. El fracàs escolar.
7. El professorat.
8. Polítiques i reformes educatives.

DINÀMICA DE LES CLASSES

Els diferents continguts del temari es treballaran a partir d'explicacions, anàlisi de vídeos i comentaris de notícies de premsa, lectures, debats i treballs en grup i individuals.

Lectura obligatòria

Per tal de seguir l'assignatura és obligatòria la consulta i lectura del següent llibre:
Carbonell, J. (1994) *L'escola: entre la utopia i la realitat*. Vic: Eumo Editorial.

AVALUACIÓ

Realització d'un dossier que inclou 4 treballs individuals i 2 de col·lectius.

Treballs individuals

1. Recensió i crítica d'un llibre.
2. Breu diccionari de 15 conceptes bàsics de Sociologia de l'Educació.
3. Selecció, resum i comentari de 5 notícies de la premsa relacionades amb el temari.
4. Breu reflexió sobre l'assignatura.

Treballs en grup

5. Crítica d'un film o d'una obra literària.
6. Reflexionar entorn un tema d'actualitat.

BIBLIOGRAFIA:

- Ball, S. J. *La micropolítica de la escuela. Hacia una teoría de la organización escolar*. Barcelona: Paidós Ibérica, 1989.
- Bourdieu, P.; Passeron, J. C. *La reproducción*. Barcelona: Laia, 1977.

- Brullet, C.; Subirats, M. *Rosa y Azul. La transmisión de los géneros en la escuela mixta*. Madrid: Ministerio de Cultura, Instituto de la Mujer, 1988.
- Carbonell, J. *L'Escola entre la utopia i la realitat: 10 Lliçons de Sociologia de l'Educació*. Vic: Eumo Editorial, 1994.
- Dewey, J. *Democràcia i escola*. Vic: Eumo Editorial/ Diputació de Barcelona, 1985.
- Esteve, J. M. *El malestar docente*. Barcelona: Laia, 1987.
- Fernández Enguita, M. *La cara oculta de la escuela. Educación y trabajo en el capitalismo*. Madrid: Siglo XXI, 1990.
- Franch, J.; Pèlach, J. *Construir un projecte d'escola*. Vic: Eumo Editorial, 1986.
- Hannoun, H. *Els ghettos de l'escola*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Husén, T. *Nuevo análisis de la sociedad del aprendizaje*. Barcelona: Paidós Ibérica, 1988.
- Lesourne, J. *Educación y sociedad. Los desafíos del año 2000*. Barcelona: Gedisa, 1993.
- Lundgren, U. P. *Teoría del curriculum y escolarización*. Madrid: Morata, 1992.
- Monés, J. *L'escola a Catalunya sota el franquisme*. Barcelona: Rosa Sensat/Ed. 62, 1981.
- Perrenaud, Ph. *La construcción del éxito y del fracaso escolar. Hacia un análisis del éxito, del fracaso i de las desigualdades como realidades construidas por el sistema escolar*. Madrid: Morata-Paideia, 1990.
- Postman, N. *La desaparició de la infantesa*. Vic: Eumo Editorial, 1994.
- Rojas Marcos, L. *Las semillas de la violencia*. Madrid: Espasa Calpe, 1995.
- Santos Guerra, M.A. *Entre bastidores. El lado oculto de la organización escolar*. Málaga: Aljibe, 1994.
- Torres, J. *El curriculum oculto*. Madrid: Morata, 1992.

Aproximació al Fenomen Artístic

PROFESSOR: Arnau VERNIS i LLAMBIAS

Quadrimestral. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

L'assignatura vol proporcionar als futurs mestres uns coneixements mínims dels valors culturals i humanístics del fet de la creació artística, tant en el decurs de la història com en el moment actual, tenint en compte que l'aprenentatge i la seva pràctica com a llenguatge en el marc educatiu és allò que ajudarà a un major desenvolupament en la formació humana.

CONTINGUTS:

1. L'expressió plàstica:
 - 1.1. La iconografia, document de totes les cultures.
 - 1.2. La representació: necessitat, realitat i condicionaments. Dibuix, pintura i escultura (línia, color, volum).
2. La pintura al llarg del temps. Influència de la pintura en la vida social.
3. El fet pictòric en les diferents etapes de la cultura i la civilització occidentals.
4. La pintura a partir del Romanticisme.
5. Introducció a la pintura moderna. De l'Impressionisme a la pintura d'avui, fent èmfasi en l'evolució:
 - 5.1. Ismes. Classificació. Conceptes: impressionisme, expressionisme, surrealisme, cubisme, abstracció, informalisme...
 - 5.2. Condicionaments en el desenvolupament del fet pictòric: la industrialització i la psicoanàlisi.
 - 5.3. El fet pictòric avui.
 - 5.4. La representació. Memòria i realitat. Elements d'estudi i de coneixement.
 - 5.5. La representació, element de comunicació.
 - 5.6. L'experimentació estètica. Llenguatge.
 - 5.7. El disseny industrial. Interrelació de les arts.
6. La pintura com a mitjà de comunicació:
 - 6.1. Capacitat d'introspecció. Permeabilitat de l'entorn.
 - 6.2. Coneixement i ús dels elements que configuren el llenguatge visual (en la plàstica).
 - 6.3. Les arts plàstiques: pràctica i contemplació. Intensitat i profunditat de vivències interiors.
 - 6.4. Capacitat de materialització. Contemplació: actitud activa i passiva. Fitxa de treball.
7. Tallers de pintura, dibuix i modelat.

AVALUACIÓ:

A partir de la mitjana de la nota obtinguda per cada un dels treballs realitzats en els tallers, més la nota d'un petit treball de recerca en grup a proposta del professor.

BIBLIOGRAFIA:

- Argan, G. C. *El arte moderno*. Madrid: Akal, 1991.
- Dondis, D.A. *La sintaxi de la imatge*. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.
- Fabris, G. *Color (Proyecto y estética en las artes gráficas)*. Madrid: Don Bosco, 1979.
- Frederiksen, N. *Libros del Arlequín*. Barcelona: Ediciones del Serbal, 1986.
- Maltese, C. *Las técnicas artísticas*. Madrid: Cátedra, 1980.
- Munari, B. *Diseño y comunicación visual*. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.

- Panofski, E. *Estudios sobre iconología*. Madrid: Alianza Editorial, 1989.
- Pedrola, A. *Materials-procediments i tècniques pictòriques*. Barcelona: Barcanova, 1990.
- Read, H. *Historia de la pintura moderna*. Barcelona: Ediciones del Serbal, 1984.
- Rudolf, A. *Arte y percepción visual*. Madrid: Alianza Editorial, 1989.
- Russ, S. *Tratado de serigrafía artística*. Barcelona: Blume, 1972.

Assignatures obligatòries de tercer curs

Bases Psicopedagògiques de l'Educació Especial

PROFESSORS: Pere PUJOLÀS i MASET

OBJECTIUS:

- a. Conèixer els aspectes bàsics de l'escola comprensiva, oberta a la diversitat.
- b. Conèixer l'evolució de l'educació especial.
- c. Conèixer l'organització de l'educació dels alumnes amb necessitats educatives especials a Catalunya.
- d. Comprendre i emprar els conceptes i principis més habituals en Educació Especial.
- e. Conèixer les característiques de l'alumnat amb necessitats educatives especials i els recursos educatius existents, i saber les característiques generals de la resposta educativa adequada a aquest alumnat.
- f. Emprar la bibliografia sobre l'educació especial i sobre la recerca en aquest camp.
- g. Sensibilitzar el futur mestre per respectar i comprendre les característiques individuals de l'alumnat.

CONTINGUTS:

1. Diferències individuals i factors de diversitat en el marc escolar
 - 1.1. Les diferències individuals.
 - 1.2. Factors de diversitat en el marc escolar
 - 1.3. Perspectives en la consideració de les diferències individuals
 - 1.4. Model selectiu i model integrador d'atenció a la diversitat
2. L'Educació Especial en l'actual context educatiu.
 - 2.1. L'evolució de l'Educació Especial: de la segregació a la integració dels infants i joves discapacitats.
 - 2.2. Concepte actual d'Educació Especial:
 - Factors determinants d'una nova conceptualització de la diferència
 - El concepte de Necessitats Educatives Especials.
 - Principis bàsics de l'Educació Especial
 - Tendències actuals i futures de l'Educació Especial
 - L'Educació Especial en la legislació vigent a Catalunya
 - 2.3. L'escola per la diversitat: escola comprensiva o inclusiva.
3. L'atenció a l'alumnat amb NEE
 - 3.1. Identificació i valoració de les NEE
 - 3.2. Estratègies per a l'atenció a les NEE:
 - Estratègies metodològiques
 - Estratègies curriculars: les Adequacions Curriculars Individualitzades
 - 3.3. L'escolarització de l'alumnat amb NEE
 - 3.4. Recursos i serveis de suport per a l'atenció a l'alumnat amb NEE
 - 3.5. El paper de la família en l'atenció a l'alumnat amb NEE
4. L'escola i les dificultats d'aprenentatge
 - 4.1. Els trastorns en l'adquisició de la lectura
 - 4.2. Els trastorns en l'adquisició de l'escriptura
 - 4.3. Els trastorns en l'aprenentatge del càlcul
5. L'atenció als alumnes amb NEE especials derivades de diferents trastorns
 - 5.1. L'educació de l'alumnat amb deficiència motòrica
 - 5.2. L'educació de l'alumnat amb deficiència auditiva

- 5.3. L'educació de l'alumnat amb deficiència visual
- 5.4. L'educació de l'alumnat amb deficiència mental
- 5.5. L'educació de l'alumnat amb trastorns emocionals

METODOLOGIA:

Les sessions de treball combinaran les explicacions i comentaris del professor amb la visualització de vídeos i posterior anàlisi dels continguts, i la realització d'activitats pràctiques –individuals i en grup- per part dels estudiants.

AVALUACIÓ:

L'avaluació es farà a partir dels següents elements:

- a) L'assistència i la participació en les classes
- b) La realització de proves escrites
- c) La realització d'un treball de síntesi d'alguns dels temes tractats
- d) La realització d'un treball en grup

BIBLIOGRAFIA

- Bautista, R. (Coord.) (1991): *Necesidades educativas especiales. Manual teórico práctico*. Málaga: Aljibe.
- Fortes, M. C. i Ferrer, A. (Coord.) (1996): *Bases psicológicas de la Educación Especial*. València: Promolibro.
- Gisbert, J. (1985): *Educación Especial*. Madrid: Cincel.
- Illan, Núria. (1996): *Didáctica y organización en la Educación Especial*. Málaga: Aljibe
- Mayor, J. (1989): *Manual de educación especial*. Madrid: Anaya.
- Puigdemívol, I. (coord.) (1993): *Necessitats Educatives Especials*. Vic: Eumo Editorial.
- Sánchez, A. (1993): *Necesidades Educativas e intervención psicopedagógica*. Barcelona: PPU

Llengua III

PROFESSORA: Assumpta FARGAS I RIERA
Teresa PUNTÍ i JUBANY

Anual. 9 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

L'assignatura està orientada a reflexionar des d'una perspectiva actual sobre l'ortografia, la gramàtica i el lèxic i sobre el tractament que han de tenir a l'escola en el marc d'un ensenyament comunicatiu de la llengua.

OBJECTIUS:

Els objectius bàsics del curs són dotar els estudiants d'elements teòrics, de criteris i d'estratègies per a dur a terme el treball sistemàtic de llengua de manera que s'ajusti a les exigències d'un enfocament comunicatiu.

CONTINGUTS:

1. L'ensenyament de l'ortografia:

1.1. La normativa ortogràfica: tradició, convenció i racionalitat.

El valor social de l'ortografia.

La relació de l'ortografia amb els diferents components de la llengua.

Etapas de l'adquisició del codi gràfic.

El lloc de l'ortografia dins l'ensenyament de la llengua.

Detecció, anàlisi i classificació dels errors ortogràfics.

El concepte d'error.

1.2. Programació dels continguts d'ortografia.

El tractament de l'ortografia en els materials existents.

Tècniques per a la confecció d'exercicis i recursos per al treball d'ortografia: el dictat, la còpia, els diccionaris, etc.

La correcció dels errors ortogràfics. L'avaluació.

2. Les habilitats productives

2.1. L'expressió oral a l'escola: programació, metodologia, recursos i observació-avaluació.

2.2. El procés de composició escrita i les habilitats implicades en l'escriptura. El treball d'expressió escrita a l'escola: programació, metodologia, recursos i observació-avaluació.

3. La gramàtica:

3.1. L'oració simple i l'oració complexa.

El sintagma nominal: nucli i complements.

El determinant, l'adjectiu i el nom.

Les oracions subordinades substantives i de relatiu.

El sintagma verbal: nucli i complements.

Les oracions subordinades substantives i adverbials.

La substitució pronominal: els pronoms febles; formes, funcions i combinacions.

Les preposicions i les conjuncions.

L'adverbi.

3.2. El concepte de gramàtica a l'Educació Primària.

El treball de gramàtica a l'escola: programació, activitats, recursos i avaluació.

4. El lèxic i la semàntica.

4.1. El lèxic: l'estructura de la paraula: paraula i morfema.

La morfologia.

La flexió.

Classes de paraules.

El sistema lèxic.

Les regles de formació de mots: regles de conversió sintàctica, regles semàntiques i regles morfològiques.

La derivació i la composició.

La lexicalització: expressions i frases fetes.

La semàntica del mot.

L'anàlisi del significat: els trets o components semàntics.

Monosèmia, polisèmia i homonímia.

Relacions semàntiques entre mots: sinonímia, contrarietat, hiponímia i incompatibilitat.

Els camps lèxics.

Les agrupacions ideològiques dels mots.

Els diferents reculls lexicogràfics.

4.2. El treball de lèxic i semàntica a l'escola: Programació, activitats, recursos i avaluació.

5. Altres aspectes del treball de llengua a l'escola:

5.1. Aprenentatge de la lectoescriptura. Mètodes i materials.

5.2. Els racons de llengua.

5.3. El treball per projectes.

5.4. Els jocs de llengua.

5.5. La biblioteca.

5.6. El diccionari: tipologia i usos.

AVALUACIÓ:

El programa de l'assignatura es portarà a terme mitjançant l'exposició de diferents temes per part del professor a classe i la participació dels estudiants a través de la realització i posterior discussió d'exercicis puntuals, així com de lectures d'articles diversos.

Caldrà també la lectura d'una monografia, la confecció d'un breu treball escrit i la realització d'una exposició a classe. Les característiques de cada treball així com el seu calendari es concretaran a l'inici de curs.

Hi haurà dues proves parcials, una en acabar el primer quadrimestre i l'altra a finals del segon.

L'examen final, al mes de juny, podrà representar, per als qui vulguin, una recuperació de la primera prova, de la segona o de totes dues.

No hi haurà proves específiques de normativa. Qualsevol prova, exercici o treball que presenti dificultats en aquest sentit no podrà ser avaluat de contingut (el límit màxim d'errors és deu, incloses les reiteracions d'un mateix error i amb independència de la llargada dels escrits).

La nota final de curs serà la mitjana de les dues proves, del treball escrit, de l'exposició i del conjunt de qualificacions derivades dels exercicis puntuals fets a classe o a casa i de la participació de l'estudiant a classe. Perquè aquesta mitjana es pugui fer, cal que cadascun dels cinc elements tingui, com a mínim, un aprovat.

BIBLIOGRAFIA:

Articles n. 2 (Projectes per aprendre llengua). Barcelona: Graó, 1994.

Articles n. 3 (L'ensenyament de l'ortografia). Barcelona: Graó, 1995.

Artigas, R.; Cabré, T. Projectió textual de les relacions semàntiques entre paraules, *Com ensenyar català als adults*, n. 19 i 20, 1989.

Ayats, M. i altres. *Cercamots del Primer Diccionari*. Vic: Eumo Editorial, 1997.

Bassa, R. et al. *Lexijocs. El lèxic a l'escola*. Palma de Mallorca: Moll, 1992.

Bassa, R. et al. *Diccimots. El diccionari a l'escola*. Palma de Mallorca: Moll, 1992.

- Bernal, MC.; Codina, F. *Models d'exercicis per a treballar amb el diccionari*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Bigas, M. et al. *Jocs de llenguatge: jocs de sons i de lletres*. Barcelona: Teide, 1983.
- Camps, A. et al. *L'ensenyament de l'ortografia*. Barcelona: Graó, 1989.
- Camps, A. *La gramàtica a l'escola bàsica*. Barcelona: Barcanova, 1985.
- Cassany, D. *Ensenyar llengua*. Barcelona: Graó, 1993.
- Codina, F.; Fargas, A. *Proposta de classificació dels errors d'ortografia*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Comelles, S. *100 jocs de vocabulari*. Vic: Eumo Editorial, 1994.
- Disseny curricular. Ensenyament primari*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1990.
- Galí, A. *L'ensenyament de l'ortografia als infants*. Barcelona: Barcino, 1928.
- Guix* n. 87 (gener 1985), n. 110 (desembre 1986), n. 147 (gener 1990) i n. 195 (gener 1994).
- López del Castillo, Ll. *Llenguatge*. Barcelona: Casals, 1977.
- López del Castillo, Ll. *Llengua standard i nivells de llenguatge*. Barcelona: Laia, 1976.
- Perspectiva escolar* n. 129 (novembre 1988) i n. 140 (desembre 1989).
- Ramos, J.R. *Introducció a la sintaxi*. València: Tàndem, 1992.
- Ruaix, J. *El català en fitxes/1. Fonètica i ortografia*. Moià: Ed. de l'autor, 1987.
- Ruaix, J. *El català en fitxes/2. Morfologia i sintaxi*. Moià: Ed. de l'autor, 1987.
- Ruaix, J. *El català en fitxes/3. Lèxic i estilística*. Moià: Ed. de l'autor, 1989.

Educació i Societat en Canvi

PROFESSORA: Isabel CARRILLO i FLORES
Ramon RIAL i CARBONELL

Anual, 6 crèdits.

OBJECTIUS :

Les característiques de la nostra societat, plural i diversa, l'expressió de la democràcia, l'avenç de la ciència i els canvis de l'entorn físic, o els conflictes de valor que genera la convivència, són exemples de factors que justifiquen la necessitat de reflexionar sobre les finalitats de l'educació en la nostra societat, i d'analitzar les problemàtiques i tensions del món actual. Cal prendre consciència que el coneixement i la comprensió crítica, el compromís i la implicació, són vies per a la construcció de formes de convivència que busquin el benestar personal i col·lectiu, i que permetin establir relacions de cooperació, respecte, justícia, igualtat...

CONTINGUTS :

1. Educació i societat.
 - 1.1. Problemàtiques del món actual.
 - 1.2. El marc prospectiu de l'educació.
2. Els valors en una societat en canvi.
 - 2.1. Aproximació a la naturalesa dels valors.
 - 2.2. El paper del professorat davant els valors socialment controvertits.
3. Educació per a la democràcia i la participació.
 - 3.1. L'educació moral i social.
 - 3.2. Temes per a la reflexió ètica (diversitat, cooperació, drets humans...).
4. Estratègies per aprendre a conèixer, a fer i a viure amb els altres.
 - 4.1. L'atmosfera moral del centre.
 - 4.2. L'autoconeixement i l'expressió personal.
 - 4.3. El pensament i el judici moral.
 - 4.4. El coneixement i la valoració dels altres.
 - 4.5. La comprensió crítica de la realitat.
 - 4.6. La coherència entre el judici i l'acció.

METODOLOGIA :

El desenvolupament dels continguts es farà a partir d'explicacions, debats, conferències, lectures i altres activitats —individuais i en grup— que permetin la reflexió a nivell teòric i pràctic dels diferents temes.

AVALUACIÓ :

El sistema d'avaluació tindrà en compte :

- a) La realització d'una prova escrita sobre el contingut de l'assignatura.
- b) La realització de treballs individuals i de grup.
- c) La lectura i la reflexió crítica d'obres relacionades amb els temes del programa.
- d) L'assistència i la participació activa en les diferents sessions de treball.

BIBLIOGRAFIA :

Busquets, M.D et al. *Los temas transversales. Claves de la formación integral*. Madrid: Santillana-Aula XXI, 1993.

- Camps, V. *Los valores de la educación*. Madrid: Anaya, 1994.
- Cortina, A. *La ética de la sociedad civil*. Madrid: Anaya, 1994.
- Cortina, A. *El quehacer ético. Guía para la educación moral*. Madrid: Santillana-Aula XXI, 1996.
- Delval, J. *Los fines de la educación*. Madrid: Siglo XXI, 1993.
- Delors, J. (dir.). *Educació : hi ha un tresor amagat a dins*. Barcelona: Centre Unesco de Catalunya, 1996.
- Fibla, P. *Educació i valors. El patrimoni ètic de la modernitat*. Vic: Eumo Editorial, 1995.
- Jordán, J.A.; Santolaria, F.F. (eds.). *La educación moral, hoy. Cuestiones y perspectivas*. Barcelona: PPU, 1987.
- Lucini, F.G. *Temas transversales y educación en valores*. Madrid: Anaya, 1993.
- Lucini, F.G. *Temas transversales y áreas curriculares*. Madrid: Anaya, 1994.
- Martínez, M. ; Puig, J.M. (comp.). *La educación moral. Perspectivas de futuro y técnicas de trabajo*. Barcelona: Graó, 1991.
- Pérez Serrano, Gloria. *Como educar para la democracia. Estrategias educativas*. Madrid: Editorial Popular, 1997.
- Puig, J.M.; Martínez, M. *Educación moral y democracia*. Barcelona: Laertes, 1989.
- Puig, J.M. *La educación moral en la enseñanza obligatoria*. Barcelona: ICE-Horsori, 1995.
- Puig, J.M. *La construcción de la personalidad moral*. Barcelona: Paidós, 1996.
- Quintana, J.M. *Pedagogía moral. El desarrollo moral integral*. Madrid: Dykinson, 1996.
- Reyzábal, M.V.; Sanz, A.I. *Los ejes transversales. Aprendizajes para la vida*. Madrid: Escuela Española, 1995.
- Tort, A. *Opinions públiques sobre l'educació*. Barcelona: CEAC, 1997.
- Trilla, J. *El profesor y los valores controvertidos. Neutralidad y beligerancia en educación*. Barcelona: Paidós, 1992.
- Turiel, E.; Enesco, I.; Linaza, J. (comp.). *El mundo social en la mente infantil*. Madrid: Alianza, 1989.
- Savater, F. *El valor de educar*. Barcelona: Ariel, 1997.
- Pérez, J.A. *Claves humanistas para una educación democrática. De los valores humanos al hombre como valor*. Madrid: Anaya, 1996.

Materials i Recursos Matemàtics

PROFESSORA: M. Antònia CANALS i TOLOSA
Pau CASAÑAS i XURIACH

Anual. 4 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

Durant aquest curs es tracta de plantejar-se què és fer Matemàtiques a l'escola primària, tenint en compte l'evolució dels nens de 6 a 12 anys, els corrents de pensament actuals pel que fa a l'ensenyament d'aquesta matèria, i les exigències de la reforma educativa.

A les classes hi haurà una part d'exposició i de discussió de la matèria, i una part de treball pràctic en grups, que consistirà en la preparació d'activitats d'aula i en la discussió d'aquestes activitats.

Un 15% de la càrrega lectiva es destinarà a la confecció d'un treball individual.

OBJECTIUS:

1. Que els estudiants coneguin les línies fonamentals de la reforma pel que fa a l'ensenyament de les Matemàtiques.
2. Que coneguin les dificultats pròpies de cada cicle de Primària, tant les que provenen dels mateixos nens, com de la nostra societat.
3. Que dominin alguns recursos bàsics per a treballar les Matemàtiques a l'escola primària.
4. Que prenguin una opció personal i al mateix temps una actitud positiva respecte del tractament de l'assignatura a l'escola.

CONTINGUTS:

1. Nombres i operacions:
 - 1.1. Noció de nombre. Nombres naturals. Ampliació dels nombres durant la Primària: negatius-fraccionaris-decimals. La seva relació amb el coneixement del medi.
 - 1.2. Concepte i didàctica de les operacions fonamentals.
 - 1.3. Sistema de numeració decimal, i el seu aprenentatge a l'escola. Algorismes de les operacions-discussió.
 - 1.4. El càlcul mental. Els procediments d'estimació i tempteig. Ús de la calculadora.
 - 1.5. El càlcul escrit. Diversos llenguatges.
2. Nombres i vida quotidiana:
 - 2.1. La resolució de problemes. Diversos tipus de problemes. Estratègies i diversitat de solucions.
 - 2.2. Recollida d'informació. Iniciació a l'estadística i a la combinatòria. Confecció de gràfics, segons edats. Preparació de la noció de probabilitat.
 - 2.3. Didàctica de les mesures en general i en particular de les de longitud, massa, capacitat i temps, segons edats.
 - 2.4. La matemàtica i la creativitat. Aspectes lúdics de la matemàtica. Jocs de lògica i jocs numèrics. S'analitzarà la importància de cadascun d'aquests aspectes en la formació dels estudiants.
3. Coneixements de l'espai:
 - 3.1. Problemes de posició en l'espai. Relacions geomètriques bàsiques. Sistemes de coordenades.
 - 3.2. Propietats geomètriques elementals de les figures bidimensionals i tridimensionals. Construccions de models.
 - 3.3. Transformacions geomètriques: ombres, translacions, girsimetries. Pràctiques de taller. Estudi de figures a partir de les transformacions.

- 3.4. Experimentació i manipulació amb figures i cossos per a obtenir-ne d'altres. Introducció a la noció d'àrea al final de la Primària i preparació de la de volum.
- 3.5. La geometria i l'art. La geometria i la creativitat personal.

AVALUACIÓ:

Després de cada un dels blocs anteriors, hi haurà una avaluació. Es tindrà en compte l'assistència dels estudiants i la seva participació a les activitats de classe.

BIBLIOGRAFIA:

- Alsina, C. et al. *Invitació a la didàctica de la geometria*. Barcelona: Síntesis, 1988.
- Bolt, B. *Actividades matemáticas*. Barcelona: Labor, 1988.
- Briales, F.; Giménez, M. *Matemática viva*. Madrid: Alhambra, 1989.
- Canals, M.A. *El càlcul mental i la calculadora*. Vic: Eumo Editorial, 1986.
- Castelnuovo, E. *La geometria*. Barcelona: Ketres, 1981.
- Diversos Autors, *Breu viatge al món de la matemàtica*. Barcelona: Fundació Caixa de Pensions, 1983.
- Disseny curricular. Ensenyament Primari*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1990.
- Fletcher; Ibotson, *Tangram*. Barcelona: Teide, 1973.
- García, J.; Bertran, C. *Geometría y experiencias*. Madrid: Alhambra, 1988.
- Gete-Alonso, J.C. i del Barrio, V. *Medida y realidad*. Madrid: Alhambra, 1989.
- Giménez, J.; Gironde, T. *Càlcul a l'escola*. Barcelona: Graó, 1990.
- Grup Almosta, *Més de 7 materials per a l'aprenentatge de la matemàtica*. Barcelona: Rosa Sensat, 1988.
- Grup Zero, *La mesura i els nombres*. Barcelona: Vicens Vives, 1985.
- Grup Zero, *Retrobem el món de la geometria*. Geometria elemental I, Barcelona: ICE UAB, 1983.
- Grup Zero, *Estadística i atzar*. Barcelona: ICE de la UAB, 1978.
- Holmes, P. i altres, *L'estadística en el vostre món*. 4 volums. Barcelona: ICE UAB, 1991.
- Perelman, V. *Matemática recreativa*. Barcelona: Martínez Roca, 1968.
- Rolvi, F. et. al. *Geometria del'aspiranza e dal gioco*, vol. 2. Petricione, Giunti Liscioni Editor, 1990.
- Segarra, L. *Repertori. Matemàtica recreativa*. Barcelona: Teide, 1985.
- Segarra, L. *Encercla el cercle. Matemàtica recreativa*. Barcelona: Graó, 1987.
- Vallès, J. *La didàctica de la matemàtica en el Cicle Inicial*. Barcelona: Quaderns Rosa Sensat, 29.

Pràctiques III

PROFESSORS TUTOR: Tots els professors de la Facultat d'Educació.

COORDINACIÓ DE PRÀCTIQUES: Provi DAUFÍ i MORESO

Quadrimestral. 16 crèdits.

Les pràctiques en el tercer any del currículum de la diplomatura de Mestre estan concebudes fonamentalment per a aprofundir les estratègies psicopedagògiques i didàctiques aplicables i adaptades a aquelles àrees i activitats vinculades a l'especialitat de mestre que cursa l'estudiant.

TEMPORALITZACIÓ:

Els estudiants assisteixen a un centre escolar durant un període intensiu, matí i tarda, des de finals de novembre a primers de febrer.

ACTIVITATS A REALITZAR:

L'estudiant ha de col·laborar amb el mestre-tutor en la conducció del grup-classe, en l'atenció individualitzada als estudiants i en l'elaboració de les estratègies curriculars de les diverses unitats didàctiques que es treballin. Ha de redactar un diari de pràctiques que serà la base de l'elaboració de la Memòria de Pràctiques. Aquesta Memòria consta de dues parts importants. La primera és l'elaboració d'una recerca teoricopràctica basada en l'especialitat que cursa l'estudiant i que ha estat decidida d'acord amb el mestre-tutor i amb un projecte de treball prèviament establert pel professor-tutor de la Facultat d'Educació. La segona part és la valoració personal i global del conjunt de les pràctiques.

CICLE I ESCOLA ON FER LES PRÀCTIQUES:

Pràctiques a l'etapa de primària col·laborant amb el mestre-tutor i seguint totes les àrees del currículum d'aquesta etapa educativa.

Els centres escolars on es realitzen les Pràctiques formen part d'una xarxa d'escoles col·laboradores, fonamentalment d'Osona, però també de les comarques veïnes. En casos específics i personalitzats es poden fer les pràctiques en altres centres educatius no previstos.

AVALUACIÓ:

Per als estudiants, les pràctiques de tercer any comporten:

1. Assistència a l'escola durant el període intensiu establert.
2. Assistència a claustres, reunions de cicle i departaments d'escola, sempre i quan l'escola ho vulgui.
3. Assistència a les sessions de formació de pràctiques.
4. Entrevistes amb el professor-tutor.
5. Presentació de la memòria de pràctiques (i del diari de pràctiques si el professor-tutor el demana)

La nota final de l'avaluació de les pràctiques serà posada pel professor-tutor de la Facultat d'Educació a partir de:

Informe escrit del mestre-tutor.

Intercanvis d'informació i entrevistes amb el mestre-tutor.

Intercanvis d'informació i entrevistes amb el propi estudiant.

Avaluació de la Memòria de Pràctiques.

Educació Física i la seva Didàctica

PROFESSOR: Joan ARUMÍ i PRAT

Quadrimestral. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

El desenvolupament d'aquesta assignatura pretén, en primer lloc, introduir els estudiants dins el concepte d'Educació Física com a part de l'educació que utilitza, de forma sistemàtica, les activitats físiques i la influència dels agents naturals com a mitjans específics que comprometen la totalitat de l'individu en la seva educació. En segon lloc, pretén aprofundir els continguts de l'Educació Física en l'Educació Primària. En tercer lloc, desenvolupar els aspectes psicopedagògics i didàctics de l'Educació Física i, per últim, capacitar els mestres per impartir aquesta matèria a l'Educació Primària.

METODOLOGIA:

Les sessions es desenvoluparan combinant la part teòrica i la pràctica. És molt important la participació activa de tots els estudiants per a obtenir una bona assimilació de tot el que comporta l'educació per mitjà de l'activitat física, que comença per millorar l'estat de salut, per tenir un coneixement del propi cos i millorar l'agudesesa dels sentits, les qualitats motrius i el domini d'un mateix; finalment, l'educació física permet d'introduir els valors morals de respecte, acceptació i col·laboració dels i amb els companys.

PROGRAMA:

1. Introducció al concepte d'educació física:
 - 1.1. L'E.F. en el sistema educatiu.
2. Psicomotricitat i educació física base:
 - 2.1. L'esquema corporal.
 - 2.2. Actitud.
 - 2.3. Lateralitat.
 - 2.4. Respiració.
 - 2.5. Relaxació.
 - 2.6. Percepció espai-temps.
 - 2.7. Coordinació dinàmica.
3. El joc com a eina pedagògica:
 - 3.1. Teoria sobre el joc.
 - 3.2. Importància educativa del joc.
4. Aspectes didàctics i programació de l'educació física.
5. L'àrea d'educació física a l'escola:
 - 5.1. Activitats extraescolars.
 - 5.2. Activitats a la natura.
 - 5.3. Coordinació general de l'àrea.

AVALUACIÓ:

Es farà tenint en compte els tres aspectes següents:

- L'assistència i participació activa en un 90% de les sessions.
- Presentació per escrit de cinc sessions on es treballin aspectes propis d'EF per a Primària.
- Un examen teòric basat en els conceptes introduïts en les sessions.

BIBLIOGRAFIA:

La relació bibliogràfica es facilitarà a l'inici del curs.

Idioma Estranger i la seva Didàctica

PROFESSORA: Núria MEDINA i CASANOVAS

Quadrimestral. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Conèixer els objectius i continguts curriculars de Primària pel que fa a l'àrea de llengües estrangeres.

Proveir de recursos didàctics per a l'ensenyament de l'anglès a Primària.

Pràctica d'unitats didàctiques.

Aprofundir en els coneixements gramaticals.

Practicar les quatre habilitats: escoltar, parlar, llegir i escriure.

CONTINGUTS:

1. Didactics:

1.1. Ice-breaking activities. How to increase the pupils' motivation.

1.2. Listening activities. Songs, nursery rhymes and other types of listening texts.

1.3. Speaking activities. Ways to help children speak.

1.4. Reading activities. Fairy tales and easy readers.

1.5. Writing activities. Ways to help children write.

2. Language:

2.1. Grammar: Articles

Singular/Plural

Count/Mass Nouns

Adjectives

Adverbs

Prepositions: Place, Time, Position

Present Simple

Present Continuous

Past Simple

Past Continuous

Future

2.2. Practical activities to develop the four skills.

AVALUACIÓ:

L'avaluació constarà de tres parts: una prova inicial per determinar el nivell dels estudiants; una prova parcial de llengua; i un treball de didàctica amb exposició oral a classe. Cal superar les dues proves per aprovar el curs.

BIBLIOGRAFIA:

Cambridge Word Selector anglès-català, CUP, 1995.

Diccionari anglès-català, català-anglès. Fundació Enciclopèdia Catalana 1989.

Gonzalez, M. & Celaya, M.L. *New Teachers in a New Education System. A Guidebook for the Reforma*. PPU S.A., 1992

Longman Language Activator. The World's First Production Dictionary, Longman 1993.

Naylor, Helen; Murphy, Raymond. *Essential Grammar in Use*. Cambridge University Press, 1996.

Phillips, S. *Young Learners*. Oxford English, 1994.

Swan, M. *Practical English Usage*. Oxford 1995.

Revistes: P.E.T., Apac of News.

Organització del Centre Escolar

PROFESSORS: Esther FATSINI i MATHEU
Rosa GUITART i ACED

Quadrimestral. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura té com a objectiu bàsic endinsar-se de ple en el coneixement de la vida d'un centre escolar, en els seus aspectes organitzatius, comunicatius i institucionals. L'assignatura vol ser un espai de trobada entre la formació teòrica rebuda en cursos anteriors i l'experiència acumulada en els períodes de Pràctiques, sobretot en tot allò que es refereix al funcionament d'un centre escolar.

El programa de l'assignatura fa un recorregut a través dels diversos temes que afecten l'organització i la gestió d'un centre educatiu. Es tracta d'analitzar el marc legal i els aspectes teòrics que influeixen en la pràctica diària de la vida escolar, sense perdre de vista que el coneixement sobre l'estructura i organització dels centres educatius és indispensable per millorar-ne el funcionament.

CONTINGUTS:

1. Educació i organització escolar.
 - 1.1. L'organització i la gestió d'un centre educatiu al servei de l'ensenyament i l'educació.
 - 1.2. L'organització d'un centre educatiu i l'entorn social.
 - 1.3. Naturalesa i característiques de les organitzacions educatives.
 - 1.4. Organització de l'escola rural. La Zona Escolar Rural.
2. El marc legal educatiu i l'organització d'un centre escolar.
 - 2.1. Legislació escolar: de la Constitució i l'Estatut d'Autonomia a la LODE, la LOGSE i la LOPEGCE.
 - 2.2. L'actual sistema educatiu i la tipologia de centres docents. El principi de l'autonomia del centre escolar.
3. La planificació, els plantejaments institucionals del centre i l'avaluació.
 - 3.1. El Projecte Educatiu de Centre. Els plans específics.
 - 3.2. El Projecte Curricular de Centre.
 - 3.3. El Reglament de Règim Intern.
 - 3.4. El Pla Anual.
 - 3.5. L'avaluació de la gestió: la Memòria del centre. Instruments de seguiment, control i millora de projectes.
4. La comunitat educativa.
 - 4.1. Escola, societat i família. Les relacions família-escola. Les Associacions de pares i mares d'alumnes.
 - 4.2. La planificació de la tutoria i l'orientació escolar.
 - 4.3. La participació en la gestió del centre educatiu: àmbits i nivells de participació.
 - 4.4. L'escola com espai de relacions humanes. El clima escolar.
5. L'organització dels recursos humans.
 - 5.1. Estructura d'un centre educatiu: òrgans i funcions. Organigrama.
 - 5.2. El professorat. Els equips de treball docent. La coordinació.
 - 5.3. Drets i deures del professorat.
 - 5.4. Agrupaments dels alumnes. Flexibilitat i diversitat a l'aula i al centre.
 - 5.5. Drets i deures dels alumnes.
6. L'organització dels recursos materials.
 - 6.1. L'arquitectura i els espais escolars

- 6.2. Els equípaments i el material didàctic.
7. L'organització dels recursos funcionals.
 - 7.1. La distribució del temps i els horaris.
 - 7.2. El pressupost i la gestió econòmica.
 - 7.3. La documentació escolar.
8. Els canvis socials i culturals i l'organització del centre escolar
 - 8.1. Problemes actuals de l'organització i gestió d'un centre educatiu.
 - 8.2. L'impacte de la reforma de l'ensenyament secundari. Els problemes del medi rural.
 - 8.3. El model d'escola i els reptes de futur.

METODOLOGIA:

El treball de classe i el desenvolupament del programa es basaran en el llibre:

Antúnez, S.; Gairín, J. *La organización escolar. Práctica y fundamentos*. Barcelona: Graó, 1996.

Les sessions constaran d'explicacions inicials per part del professor, comentaris de capítols del llibre i altres documents, treballs en petits grups, debats col·lectius i exposicions de treballs.

AVALUACIÓ:

L'avaluació global de l'assignatura es farà a partir de:

- a) Assistència i participació en els treballs de classe.
- b) Treball de grup (informe escrit i exposició oral) sobre alguna experiència d'organització d'un centre escolar.
- c) Treball individual relacionat amb la temàtica de l'assignatura.
- d) Prova escrita sobre els continguts del programa.

Per aprovar l'assignatura cal superar satisfactòriament cadascun dels controls anteriors.

BIBLIOGRAFIA:

Antúnez, S. *Claves para la organización de centros escolares*. Barcelona: ICE-Horsori, 1993.

Antúnez, S.; Gairín, J. *Organización de centros. Experiencias, propuestas i reflexions*. Barcelona: Graó, 1988.

Antúnez, S.; Gairín, J. *El projecte educatiu*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1990.

Ball, S. *La micropolítica de la escuela*. Madrid: Paidós-MEC, 1989.

Darder, P.; López, J.A. *Elementos d'organización i avaluació d'un centre educatiu d'EGB*. Barcelona: Ed. 62 / Rosa Sensat, 1985.

Diversos Autors. *Del projecte educatiu a la programació d'aula*. Barcelona: Graó, 1991.

Domènech, J.; Viñas, J. *La organización del espacio y del tiempo en el centro educativo*. Barcelona: Graó, 1997.

Franch, J.; Pèlach, J. *Construir un projecte d'escola*. Vic: Eumo Editorial, 1986.

Gairín, J. (coord.). *El reglament de règim intern del centre educatiu*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1991.

Gairín, J.; Antúnez, S. (coord.). *Organización y gestión de centros educativos*. Barcelona: Praxis, 1994.

Gairín, J.; Antúnez, S. (coord.). *Organización de centros. Nuevas aportaciones*. Barcelona, PPU, 1994.

Owens, R.G. *La escuela como organización*. Madrid: Santillana, 1976.

Rul, J. *El projecte de gestió del centre educatiu*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1990.

Santos, M.A. *Hacer visible lo cotidiano. Teoría y práctica de la evaluación cualitativa de centros escolares*. Madrid: Akal, 1990.

Santos Guerra, M.A. *La luz del prisma. Para comprender las organizaciones educativas*. Archidona (Málaga): Aljibe, 1997.

Torrents, C.; Torrents, M. *L'escola sobre mínims*. Vic: Eumo Editorial, 1991.

